

Adept

VII.1

2020/2021

Revija sodobnih gledaliških in filmskih ustvarjalcev

ADEPT

Revija sodobnih gledaliških in filmskih ustvarjalcev

LETNIK VII, številka 1, 2020/2021

ISSN: 2385-9164

Izdajatelj in založnik

UL AGRFT, zanj: red. prof. Tomaž Gubenšek, dekan

Odgovorna urednica

Manca Lipoglavšek

Uredniški odbor

Jernej Potočan, Tajda Lipicer, Mojka Končar

Mentor

doc. dr. Blaž Lukan

Kreativna zasnova in oblikovanje

Jure Brglez

Lektorica

Klasja Kovačič

Tisk

DEMAT d.o.o.

300 izvodov

Vse pravice pridržane.

KULTORA

Svet za umetnost Univerze v Ljubljani

UVODNIK.....	4
ŽELETI SI, DA MINE.....	6
UNIKAT.....	36
KOZMONAVT.....	92
OBJEM.....	126
NEVERENDING PARTY.....	138
MINUTNE DRAME.....	140

Uvodnik

Drage bralke, dragi bralci!

Revija Adept, ki jo letos že sedmo leto pripravljamo študentke in študentje Akademije za gledališče, radio, film in televizijo, tudi v tokratni zimski izdaji prinaša svež izbor še neobjavljenih besedil mladih avtoric in avtorjev. S tem že kar tradicionalnim formatom želimo opozoriti na ustvarjalno plodovitost na področju sodobne mlade dramske pisave ter ji z objavo zagotoviti prostor, ki si ga mora – kljub napredku na tem področju v zadnjih letih (z vedno več delavnicami za razvoj dramskega pisanja, festivali in natečaji dramske pisave, zaposlovanjem rezidenčnih dramatikov v gledaliških hišah, in več) – pogosto še vedno izboriti.

Težko se izognemo omembi nenavadnih okoliščin, v katerih tokratna številka izhaja. Pandemija novega koronavirusa, s katero se soočamo že od preteklega marca, je to jesen že drugič skoraj popolnoma ustavila javno življenje in v veliki meri onemogoča številne oblike gledališkega ustvarjanja. A dramsko pisanje ni eno izmed njih. Številna besedila, ki jih objavljamo, so začela nastajati ali pa so bila sploh v celoti napisana že pred izbruhom epidemije. Kljub temu pa bi bilo naivno misliti, da ta ni vplivala na dramske tekste v nastajanju ali na možnosti uprizarjanja nastalih besedil, in z veliko verjetnostjo lahko rečemo, da bo njene posledice čutiti še dolgo. V številnih pogledih je trenutno stanje gledališča ter kulture na sploh negotovo, in težko je predvideti, kaj bo to pomenilo za prihodnost dramske pisave; ravno zato pa se nam zdi v tem času še posebej pomembno, da mladim dramatikom ponudimo ustrezen prostor za objavo besedil, katerih uprizarjanja v živo trenutne epidemiološke razmere in ukrepi v tem trenutku ne dopuščajo.

Štiri celotna besedila in en fragment, ki jih tokrat objavljamo, smo izbrali na podlagi javnega natečaja, na katerega se je letos odzvalo enajst avtorjev in avtoric z devetnajstimi besedili. Piske in pisci, ki so s svojimi teksti odgovorili pozivu uredništva, prihajajo iz različnih ozadij, imajo različno količino izkušenj in so različnih starosti. Med njimi vzporednic ne potegnemo zlahka. Nekateri so tako rekoč že naši stari znanci: njihove prejšnje tekste smo že prejeli ali celo objavili, kar nam daje priložnost spremljanja evolucije njihove dramske pisave. Spet drugi so nam svoja besedila poslali prvič, kar ponuja vpogled v trenutno stanje in možno prihodnost (mlade) dramatike. Formalna, žanrska in tematska raznolikost prejetih tekstov tako po eni strani ni presenetljiva; po drugi strani pa nam njihova kvaliteta in številčnost dajeta upanje, da bi se lahko mlada dramska pisava v prihodnjih letih še bolj razvila in uveljavila. Štirje v celoti objavljeni teksti popolnoma zastopajo to delitev na v Adeptu že objavljene piske (Kaja Novosel: *Želeti si, da mine*, Helena Šukljan: *Unikat* ter v tej reviji še neobjavljene avtorice (Nina Kuclar Stiković: *Objem*, Urša Majcen: *Kozmonavt*). Prav tako ni povsem zanemarljivo, da gre (ponovno) za štiri avtorice – dramatese, kar kaže na močno prezenco ženskih ustvarjalk znotraj slovenskega prostora dramskega pisanja. Med teksti, ki se razlikujejo po dolžini, okoliščinah nastanka, formatu in še marsičem, pa vendarle lahko najdemo skupno točko v tematiziranju drobnih, intimnih stisk, za katere nobeno od besedil ne ponudi jasne rešitve, a kljub navidezni brezizhodnosti v njih najdemo žarek upanja. In morda je prav to tisto, kar trenutno potrebujemo. Poleg štirih integralnih tekstov objavljamo tudi *Neverending party*, prvi monolog v kratki zbirki zgodb oziroma »homo monologov« *Brazgotine* Sandija Jesenika, ki predstavlja nekakšen predogled te zbirke, ki s homoerotično tematiko opisuje zgodbe diskriminiranih posameznikov v sodobni družbi.

Poleg besedil, prispelih na natečaj, letos objavljamo tri zmagovalna besedila mednarodnega projekta oziroma študentskega natečaja Minutna drama, ki ga je v študijskem letu 2019/20 že drugič razpisala AGRFT. Kratki dramski prizori bi morali biti uprizorjeni kot del študentskega programa na 55. Festivalu Borštnikovo srečanje, a ker se je ta zaradi epidemioloških razmer in upoštevanja vladnih ukrepov predčasno končal, so odpadle tudi uprizoritve »minutk«, ki so jih študentke in študentje AGRFT že pripravljali. Zmagovalno minutno dramo Konec Helene Šukljan (AGRFT), drugouvrščeno *Poslovilno pismo* Filipa Gažoja (Janáčkova Akademie Múzických Umění, Češka) in tretjeouvrščeno *Kdo gre?* Tomáša Ráliša (DAMU, Češka) tako objavljamo v reviji Adept, in sicer v izvornem jeziku ter v slovenskem in angleškem prevodu, v upanju, da se bodo uprizoritve, ko bo to spet mogoče, vendarle uresničile.

Vsem avtoricam in avtorjem, ki ste nam poslali svoja besedila, se še enkrat najlepše zahvaljujemo za sodelovanje. Bralke in bralci, vam pa želimo veliko užitka ob branju nove izdaje Adepta in upamo, da objavljene dramske stvaritve inspirirajo tudi vas.

Manca Lipoglavšek v imenu uredništva Adept.

Kaja Novosel

ŽELETI SI, DA MINE

OSEBE

SMETAR

OČE

MAMA

HČI

UBAVKA

ŠOFER

MOŠKI

GOSPA

DEKLE

FANT

PUNCA S TREBUHOM

TAKSIST

DELAVEC 1

DELAVEC 2

KRAJ

Križišče.

ČAS

Zvečer.

OPOMBA

Prizori se dogajajo istočasno v večeru, ko se semaforji zataknejo pri rdeči barvi in ljudje obstanejo v križišču.

Zastor se dvigne.

Križišče v sončnem zahodu. Vsi semaforji gorijo rdeče. Na križišču so razporejeni avtobus, trije avtomobili in taxi. Ob enem izmed semaforjev je vozilo z dvigalom. Na pločniku ob križišču je SMETAR, ki gleda v tla in z enakomernim ritmom pometa pločnik. Ne zmeni se preveč za okolico, ravnodušno opravlja en in isti gib, pri tem pa se z drobnimi koraki pomika po pločniku.

Na križišču pa ljudje čakajo v svojih vozilih.

Potrpljenje je božja mast.

Ampak gorje tistemu, ki se maže z njo.

1. prizor

V prvem avtomobilu je družina. Spredaj OČE in MAMA, zadaj HČI v študentskih letih. Čakajo. Po radiu se predvajajo dalmatinske pesmi, sicer tišina. Potem oče nenadoma histerično ugasne radio.

OČE

Dovolj je teh pizdarij. Jebemti, samo jamranje.

MAMA

Saj nisem rekla, da moramo to poslušat ...

OČE

Ja, rekla pa nisi, rekla ...

HČI

(tiho) Saj se ni treba kregat zaradi tega. Pa meni so čisto všeč te pesmi.

OČE

Ti itak samo da kontra daješ, pa si srečna. In to za čisto vsako stvar.

Tišina.

MAMA

Ti, a tista stavba tam je pa nova?

HČI

Ne, je že nekaj časa tam.

MAMA

A res? A veš, da je pa nikoli nisem videla.

HČI

Mislim, da so jo začeli graditi dve leti nazaj, ko sem hodila sem na jogo.

MAMA

Samo to se je pa nekaj zataknilo. Tale semafor. Izgleda nekaj popravljajo, a ne, Tone?

OČE

Saj v tej kurčevi državi vedno nekaj popravljajo, pa nič ne dela, kot bi moralo.

HČI

Meni se pa res ne da na faks jutri.

MAMA

No, pa saj se boste verjetno imeli dobro. A ni to ta profesorica, ki ti je vseč?

HČI

Ja to že, ampak je malo retardirano vse skupaj. Že pet ur delamo eno in isto stvar.

OČE

Ja, saj. Tebi je itak vse retardirano danes.

MAMA

Nehaj, no ...

HČI

Ati, ti ne veš, kako je na našem faksu.

OČE

Veš, jaz sem tudi študiral, pa vem, kako je to. Če si priden, ti ni nič retardirano. Če se pa samo naokrog jagaš, potem je pa lahko vse retardirano, ja.

HČI

Nisem rekla, da je vse retardirano. Ampak da se mi jutri ne da it na faks, ker že pet predavanj delamo eno in isto stvar. Na živce mi gre, da nikamor ne napredujemo.

OČE

Pameten rajši sliši petkrat preveč kot pa enkrat premalo. Se grem staviti, da si še zdaj nisi vsega zapomnila. Samo to veš, da ti je retardirano.

HČI

Hočem povedati samo to, da se mi zdi izguba časa.

OČE

A si ti v Ljubljani zaradi faksa ali nisi, a? Zakaj ti vse v rit vtaknemo, stanovanje in kosila in tvoje pijačke vsak dan? Zato, da se naokrog goniš s tistim svojim kretenom šoferčkom?

MAMA

Tone, no.

HČI

Stokrat sem povedala, da je to njegova študentska služba, pa tudi ...

OČE

Aha, a ti je odveč povedat še enkrat? Zdaj si nekaj pametna, ko boš pa prišla vsa ponižana nazaj domov, ker te bo obrnil pa šel, bo pa v redu.

HČI

Pa dobro, kdo je rekel ...

OČE

Ja, ja. Kar bodi pametna.

MAMA

No no, saj mogoče pa ne bo.

OČE

Seveda bo, če je šoferček. Saj veš, kakšni so šoferji. Potem bo pa jok in stok, pa kuku lele.

HČI

V Ljubljani sem zato, da sem na faksu in da zraven delam. To smo se že pogovarjali.

OČE

Ja, seveda, to je pa še eno poglavje zase. To tvoje grebatorstvo za denar.

HČI

Delam zato, da kaj zaslužim, da vama ne bo treba zame dajat.

OČE

Zate smo itak zmetali že cele kupe. Zato, da ti je na koncu vse retardirano.

HČI

Lahko bi bila taka kot kakšne moje sošolke iz gimnazije, da bi potovala en mesec po Ameriki. Ali tri tedne po Tajski. Ali pa šla za pol leta na Japonsko. Veš, kaj vse počnejo moje sošolke ... Pa to z denarjem od staršev.

OČE

Ja, one so kaj dosegle. Ti nisi pa še nič.

Začudena, prizadeta tišina.

MAMA

(govori mimo sopotnikov, kot da bi sama zase ponavljala neko mantro, pri tem se smehlja)

Oh, kako da ne! Že v osnovni šoli spoznana za nadarjeno na področju jezikoslovja, matematike in glasbe. Članica Mense od 3. letnika gimnazije.

OČE

In kaj ti to pomaga, če je vseeno zabita in rine v nekega šoferčka?

MAMA

Državna prvakinja v logiki v četrtem letniku, zlato Proteusovo priznanje v gimnaziji od drugega do četrtega letnika ...

HČI

Pa kaj ima to veze? A je zato človek slab, če dela kot šofer taksija?

MAMA

In vsa leta odlična v gimnaziji. Zoisova štipendistka že od začetka gimnazije, pa vse do magisterija.

Hči zavzdihne.

OČE

Nič ne vzdihuj in ne zavijaj z očmi, smrklja. Se boš takole obnašala do svojih staršev.

MAMA

Malo se vsi pomirimo. Mogoče smo živčni, ker stojimo ...

OČE

Ma u pičku mater, pa stojimo. Ne bo se takole vzvišeno obnašala mula! Sploh pa ne do mene! (*se obrne nazaj*) Zate sem jaz gospod in do mene se ti ne boš takole obnašala.

MAMA

Na faksu vsa leta do zdaj povprečje 9,6, univerzitetna Prešernova nagrada za diplomu, verjetno bo tudi za magisterij ...

HČI

(*nabira solze*) Sem mislila, da si moj oči ...

OČE

Ja, oči pa samo, kadar kaj rabiš, a ne. Takrat pa oči gor, ati dol. Hinavka dvolična.

HČI

Če nič nisem naredila ...

MAMA

Ob faksu ima še dve študentski službi in še kup dobrodelnih aktivnosti. Bere slepim, vodi brezplačen tečaj angleščine za starejše, sprehaja pse iz zavetišča ...

HČI

Nič nisem naredila ...

OČE

Ja, saj, zmeraj smo vsi drugi krivi, samo ti ne.

HČI

Ampak ...

OČE

Pa neka utesnjenost pa ne vem kaj. Pa nimaš fokusa v življenja, pa samo jamranje. Koza neumna. Včasih smo delali, ne pa samo jamrali. Ostali delajo, da bojo kaj dosegli, ti pa samo jamraš pa jamraš.

MAMA

(Zaključni mantra.) Glede na vse to, kako je pridna, si tako hčerko človek lahko samo želi. Res.

OČE

Ne vem, kaj sem komu naredil, da imam takega otroka.

Tišina. Vmes Hči glasno zahlipa.

Družina je osnovna celica človeške skupnosti. V njej najdemo toplino in razumevanje, če smo le dovolj potrpežljivi.

II. prizor

Smetar pometa.

V križišču stoji tudi avtobus, v njem pa so ŠOFER, ženska srednjih let UBAVKA in tihi MOŠKI. Ubavka sedi v drugi vrsti avtobusa blizu Šoferja, ki je obrnjen nazaj proti notranjosti avtobusa, medtem ko Moški sedi bolj zadaj pri izhodnih vratih. Čakajo.

ŠOFER

Če bi bili v rondoju, bi se lahko vsaj v krogu vozili.

UBAVKA

Meni bi bilo slabo.

ŠOFER

Aja, pardon. Hja. *(Ker Ubavka nič ne da od sebe, Moški pa sploh ne, nadaljuje z Ubavko.)* Se kar čaka, a ne?

UBAVKA

Ja, se.

ŠOFER

A greste iz službe?

UBAVKA

Ja.

ŠOFER

Kje pa delate?

Ustavka si v odgovor odpre jakno, kjer ji na majici z velikimi črkami piše TRGOVKA USTAVKA – Z VESELJEM POMAGAM, zraven pa logo velikega, vsem znanega trgovskega podjetja.

Aha, tam. Uuu, zdaj pa vem vaše ime.

USTAVKA

Ja, tako kot vsak, ki ima pet minut, da pride v trgovino. Zdaj vsi kričijo naša imena za nami, ker imamo na hrbtu isti napis.

ŠOFER

Jeba.

USTAVKA

To je nova pogruntavščina našega marketinga – s tem naj bi se približali kupcem in jim naredili trgovino bolj domačo.

ŠOFER

Da bi se meni nekdo drl »Mersad, tukaj ustavi«, ga peljem do končne postaje pa še nazaj.

USTAVKA

Ja. Saj.

ŠOFER

Pa je kar naporno, a ne?

USTAVKA

Je, ja. Danes so bili še kupončki za popust. Dan s kupončki je vedno najtežji v tednu.

ŠOFER

Čeprav meni so drugače dobri te kupončki. Vsak teden grem po kakšno stvar na kuponček.

USTAVKA

Saj jaz verjamem, da je v redu za drage stvari. Jaz bi tudi kupovala na kupončke, če ne bi delala tu. Tako mi grejo pa na bruhanje.

ŠOFER

Jaz si pa nikoli ne kupim nič dragega, ker je konec koncev drago tudi s kupončkom. Ampak se pa lepo počutim, ko je malo ceneje samo zame.

USTAVKA

Ja, lepo pa je.

ŠOFER

In to mi je tudi lepo, da kuponček traja tri dni. Da ni samo en dan, ampak da lahko tri dni prideš kadarkoli.

UBAVKA

Ja. Kadarkoli smo z veseljem tam.

ŠOFER

Čeprav vam verjetno ni v redu delati v nedeljo? Ali bi delali ob nedeljah, če bi imeli na izbiro?

UBAVKA

Ne vem. Vseeno mi je.

ŠOFER

Jaz bi bil rad prost ob nedeljah. Ampak ponavadi nisem, ker nimam družine in otrok – tisti imajo vsaj nekaj več nedelj. Ampak meni to ni odveč, a veste. Naj bodo ljudje doma z družinami.

UBAVKA

Saj meni tudi ni odveč.

ŠOFER

A ste samska?

Ubavka ga naveličano pogleda in molči. Tudi Moški zadaj ves čas molči.

Dobro, saj v resnici nima veze.

UBAVKA

Če delam v nedeljo, imam dodatek. Če pa nimam nedelje, sem pa cel dan prosta.

ŠOFER

Kaj pa delate, ko ste prosti?

UBAVKA

Dlje spim. Počasi pijem kavo. Gledam serijo na televiziji.

ŠOFER

Kakšno serijo?

UBAVKA

O angleški kraljici Viktoriji.

ŠOFER

A vam je všeč?

UBAVKA

Ja.

ŠOFER

Aha, aha. Jaz pa ne gledam serij. Bolj poslušam glasbo, kar je na radiu. Pa saj res, zdaj so glasbene želje. A bi naročili eno pesem na glasbenih željah? Zdaj, ko čakamo.

UBAVKA

Jaz nimam želja.

Moški zadaj še vedno molči.

ŠOFER

Jaz pa bi kakšno. Samo ne vem, katero.

UBAVKA

Zakaj pa bi potem sploh kaj želeli, če ne veste, kaj?

ŠOFER

Ker je lepo, ko se ti želja izpolni.

UBAVKA

Ja, ampak kaj imaš od tega, če se ti izpolni želja, ki je sploh nimaš?

ŠOFER

Pa, ne vem ... Zadovoljen si?

UBAVKA

Jaz ne vem, kdaj sem si nazadnje kaj želela.

ŠOFER

Jaz pa imam želje, ampak ne vem, kakšne.

UBAVKA

Aha.

ŠOFER

Ja.

UBAVKA

Jaz sem si včasih želela, da bi bila več prosta. Kakšen dan več. Ampak vsakič, ko sem bila prosta, mi je bilo hudo, ker sem morala naslednji dan spet nazaj v službo. Ko vidiš, kako bi lahko bilo, ampak ni. In potem je samo hudo. Tako da si ne želim več tega, pa tudi prosta nisem kaj več in vse je v redu.

ŠOFER

Ja, saj po eni strani imate prav. Razumem, kaj hočete povedati.

UBAVKA

Kasneje sem si želela, da bi bilo naslednji dan v službi manj palet za zlagat. Vsak večer sem si zaželela manj palet. In veste, kaj je bilo naslednji dan? Vedno ena paleta več kot prejšnji dan. Če sem si na dan, ko je bilo za zlagati dvaindvajset palet, zaželela, da je naslednji dan vsaj kakšna manj, jih je bilo naslednji dan zagotovo triindvajset.

ŠOFER

Kaj pa, če si na primer niste zaželeli manj palet?

UBAVKA

Če si tega nisem zaželela, jih je bilo včasih res manj, na primer enaindvajset. Čeprav jih je bilo večino res vedno več. Danes je številka nekje triintrideset. Zato mi niti na misel več ne pride, da bi si želela take bedarije.

ŠOFER

Ampak kaj pa ste si želeli pred službo? Saj si verjetno želite še kaj, kar ni v povezavi z delom?

UBAVKA

Pred službo sem si želela, da bi imela službo. In da bi z veseljem pomagala.

ŠOFER

No, vidite! Jaz pa si na primer vedno zaželim nekaj, česar ni.

UBAVKA

Aha. Na primer?

ŠOFER

Ne vem, ne morem se spomnit.

UBAVKA

Aja. Ja, saj. Jaz se tudi včasih ne morem več spomnit.

MOŠKI

(potiho) Jaz si želim torto v obliki morskega leva.

Ubavka in Šofer se začudeno ozreta proti njemu.

To sem si zaželel za svoj deveti rojstni dan. Edina stvar, ki sem si jo zaželel. Moja teta, ki je bila učiteljica zgodovine in je bila v šoli zelo stroga, je v prostem času pekla torte. Vsako leto me je vprašala, kakšno torto si želim. To me je vprašala tudi pred devetim rojstnim dnevom. Tisti dan smo se v šoli učili o morskih levih. A vesta, da imajo morski levi lahko epilepsijo na starost? Teti sem rekel, da si želim mladega morskega leva, da ga lahko pojemo, preden bo star in dobi epilepsijo. Teta je malo razmišljala in potem rekla, da mi lahko naredi torto v obliki avtomobila ali pa tulipana. To mi je dala na izbiro. Avtomobil ali pa tulipan. Potem sem izbral avtomobil, da se mi ne bi ostali otroci na rojstnodnevni zabavi smejali. Ampak v resnici sem si želel samo torto v obliki morskega leva. To je moja edina neuresničena želja.

ŠOFER

Pa dobro, če je pa to edina stvar, ki je neuresničena ...

UBAVKA

Ja. Vsaj nekaj si želite.

ŠOFER

Ampak kaj je pa dobrega pri tem, da si želiš eno stvar, za katero točno veš, da ne more bit uresničena?

UBAVKA

To pa res ne vem.

MOŠKI

Lahko bi bila tudi torta v obliki morske levinje. Te so malo manjše kot samci, ampak bi bilo tudi v redu ...

Šofer se obrne naprej proti križišču, vsi trije pa zamišljeno obsedijo.

Vsako delo je častno in velika sreča je, da dandanes sploh imaš službo. Včasih je pač treba potrpeti kakšen vikend ali praznik ali leto ali celo življenje ... pa gre lažje. In včasih morash potrpeti tudi, kadar se ti želje ne uresničijo. Mogoče se pa še bodo.

III. prizor

Smetar pometa.

V drugem avtomobilu za volanom sedi starejša GOSPA. Na sovoznikovem sedežu torbica. Oblečena je v rjav kostim, na tleh pred sovoznikovim sedežem stoji starinski kovček, ki je barvno usklajen s kostimom.

Gospa z nožkom lupi jabolko. Olupki padajo v njeno naročje v papirnato vrečko, ki jo v pekarnah dobimo za kruh. Vsake toliko dvigne pogled na semafor, potem nadaljuje. Počasi lupi jabolko, potem odreže košček in ga poje.

To traja kar precej časa. Vmes zazvoni telefon. Gospa odloži jabolko in nožek in začne brskati po torbici. Ven privleče star mobilni telefon na tipke. Pogleda nanj in ga odloži na sovoznikov sedež. Telefon še vedno zvoni, gospa pa nadaljuje z jabolkom, kot da nič ni. Čez nekaj minut enaka situacija. Pa čez nekaj minut spet. Telefon zvoni vsake nekaj minut, gospa pa je jabolko.

Ko poje jabolko do konca in telefon naslednjič zazvoni, pritisne na telefon in se javi. Zaradi visoke glasnosti se po malo iz telefona sliši histeričen, kričav moški glas, ne razberemo pa, kaj govori.

GOSPA

Sem ti rekla, da je zmanjkalo sadja! Pojdi si ga sam kupit!

Gospa prekine, čeprav se iz telefona še vedno sliši vpitje. Potem vstane iz avta tako, da je ne vidimo, kaj počne zunaj. Brska po prtljažniku, potem nekaj ropota, vmes malo sopiha. Čez nekaj časa se vrne v avtomobil, s sabo vleče cev. Odpre okno na zadnjih vratih, skozi vleče cev in jo zatakne s šipo tako, da dvigne okno. Nerodna je, vendar ji na koncu le uspe. Spet se namesti nazaj na sedež in iz torbice potegne pomarančo. Starka začne lupiti pomarančo in jo jesti. Telefon spet zazvoni. Gospa ga vzame v roke, pritisne tipko, da utihne, in nemoteno nadaljuje s pomarančo. Sliši se zvok plina. Glasba nadaljuje.

Če si le dovolj potrpežljiv, imaš v svojem življenju, polnem poniževanja in izkoriščanja, dovolj časa, da si privoščiš pomarančo tako kot deček v Lorcovi pesmi.

IV. prizor

Smetar pometa naprej.

Še en osebni avtomobil, noter sedi par. DEKLE za volanom, na sovoznikovem sedežu bledoličen FANT z belimi lasmi. V roki ima šteko čipsa, zamišljeno grizlja čips.

DEKLE

A lahko ne drobiš, prosim.

FANT

Pa saj se držim nad šteko, no.

Dekle ga grdo pogleda.

Okej, no. Oprosti.

Odloži šteko na tla.

DEKLE

Hvala, a ne.

FANT

Ja ja, ni kaj.

DEKLE

Pizda, a bo kaj, a ne bo.

FANT

Od kdaj pa ti grdo govoriš?

DEKLE

Ja kaj, živčna sem. Če čakava že ... Ne vem, deset minut.

FANT

Ja pa saj ne moreš nič spremenit. Počasi bo že.

DEKLE

Sem ti rekla, da bi morala it tankat.

FANT

Pa saj bo zdržalo.

DEKLE

Lučka sveti že deset minut. Naslednja bencinska je pa še čez ene petnajst minut.

FANT

Pa ugasni avto.

DEKLE

Ne, ker me zebe.

FANT

Ja, potem pa nič.

DEKLE

Rekla sem ti.

FANT

Ja, zakaj pa potem nisi tankala, če si rekla?

DEKLE

Ker si mi ti rekel, naj ne tankam.

FANT

Saj si ja emancipirana. Lahko bi odprla vrata, vstala iz avta in pač tankala. A ne.

DEKLE

Ma, pojdi v rit. Zdaj boš pa še sarkastičen.

FANT

Pa če mi ne moreš morit, ker ti nisi šla tankat svojega avta.

DEKLE

Če si mi težil, naj se sploh ne ustaviva na pumpi. Na koncu sva pa morala stat zaradi tebe, in to ker si ti moral it lulat, pa po faking čips.

FANT

Ja no, in ti bi šla lahko ta čas tankat. Ne vem, kaj je zdaj problem? Sama si zajebala.

DEKLE

Seveda. Vedno jaz vse zajebem, a ne. Ti si pa super.

Tišina.

FANT

A lahko ne bi zdaj spet s temi pogovori, prosim, no. Ne da se mi.

DEKLE

Ja, saj tebi se nikoli ne da.

FANT

Ne, res se mi ne da. Ker to bo spet tisti neskončen pogovor, kjer ti sploh ne znaš konkretno povedati, kaj te moti, ampak samo nabijaš, kakšen sem in kaj vse ni ok in ne vem kaj.

DEKLE

Jaz sem ti stokrat povedala, kaj me moti. Pa očitno ne dojameš.

FANT

Aja, seveda no, gospa magister, jaz sem pa samo na doktoratu in seveda ne razumem, ja. Mi boš morala poenostavit, da bom dojel te tvoje globoke misli.

DEKLE

Ma, jebi se. Vedno potem privlečeš ta doktorat. Nekaj je pa tudi čustvena inteligenca.

FANT

Ja, ja. Ta je tudi že tvoja abonentska izjava. »Kaj pa čustvena inteligenca?«

DEKLE

A si podaljšal abonma v Drami?

Fant molči.

Seveda nisi.

FANT

Pa saj se da še jutri podaljšat.

DEKLE

Blagajna dela do enih.

FANT

Ja, bom šel pa med malico tja, no. Kaj pa je problem.

DEKLE

Do zdaj je bil problem, a ne.

FANT

Fak, si težka. Saj boš dobila ta abonma, no. Na koncu se itak tebi ne da hodit v gledališče.

DEKLE

Mhm, zaradi mene vedno menjava datume pa hodiva na nadomestne termine gledat, a ne. Sigurno.

FANT

Pa zaradi mene zamujava na vse te stvari, a ne.

DEKLE

Zadnjič sva res zaradi tebe. Tako da kar nehaj.

FANT

Fak, ne da se mi od tega. A lahko prosim nekaj drugega, no?

DEKLE

No, meni se pa ne da čakati tukaj na tem križišču s praznim tankom. Pa kaj potem? Vseeno moram čakati.

FANT

Ja, če si tako pametna, pa zapelji čez, pa greva naprej. No, daj. To ti pa ja ne bo problem, ko si tako mlada in nemirna.

DEKLE

Fak of.

FANT

Ne boš, a ne? Seveda ne boš. Ker ti si pogumna samo do trenutka, ko je kaj treba narediti.

DEKLE

Takih mi pa ne boš nabijal.

FANT

Seveda ne. Ker veš, da je res. Lahko je govoriti in govoriti in še vedno kar naprej govoriti, draga moja, ampak nekaj drugega je kaj dejansko narediti.

Dekle molči.

Ja, zdaj smo pa tiho. Ker veš, da imam prav. V dejanjih se pokaži, ne v besedičenju.

DEKLE

Ti proklet sadist.

FANT

Ja, zakaj? Ker ti povem tako, kot je?

DEKLE

Ker ...

FANT

Veš, da te tudi zaradi tega ne vzamejo na doktorat.

DEKLE

Kaj si mi zdaj rekel?

FANT

Če bi imela malo več za pokazat in malo manj za opisovat, bi bila že na doktoratu. Pa saj sama to veš.

DEKLE

Jebi se. Spet te tvoje kretenske izjave, kako sem nesposobna, da bi se slabo počutila in da bi bil ti najpametnejši.

FANT

Jebi se ali pa ne. Pa nehaj s temi banalnimi obtožbami, ker si prepametna, da bi to govorila. Jaz se zavedam, da bi ti daleč prišla, verjetno dlje kot jaz, če bi samo kaj naredila. Dokončaj projekt, spiši predlog za novega, oddaj članek, ne vem, bodi tutor ... Ne pa samo nakladat in čakati, kdaj te bo kdo prosil, da pridi, ker te nihče ne bo prosil.

DEKLE

Saj, ti pa še uživaš v tem. Ne delaj se, da ne. Ker to so tvoje tipične fore, s katerimi bi me rad podredil, ker imaš neke travme iz otroštva, da mora biti v razmerju ne vem kakšen patriarhat. Ti ne bi nikoli sprejel, da bi jaz prišla dlje od tebe, pa saj sam to veš.

FANT

Jaz bi bil vesel.

DEKLE

Ne, ne bi bil. Važno ti je, da pametuješ in pametuješ ne samo meni, ampak vsem naokrog, in potem pričakuješ, da bomo mi vsi še hvaležni za to.

FANT

O šit, no. Upam, da bo kmalu zelena, da nehaš s temi traparijami ...

DEKLE

Ne, zdaj pa še meni pusti, da dokončam. Evo, bom poskusila še konkretno, če gospod doktor ne razume abstrakcije. Dovolj te imam. Tako. A je treba še enkrat?

Fant molči.

Dovolj, res. Tega tvojega pleteničenja. Nabijanja. Stalnega pritoževanja samo nad drugimi. Pa tvojega egoizma. Lezenja v rit vsem nad tabo, samo, da boš napredoval. Pa tvoje vzvišenosti in pomilovanja drugih. Res.

FANT

Aha. To je to, kar mi imaš za povedat po toliko časa.

DEKLE

Ja pizda, ne vem, no. Spremenil si se. Včasih sploh nisi bil tak.

FANT

A ti si pa perfektna?

DEKLE

Ne. Nikoli nisem tega rekla. Ampak ... Včasih si me podpiral. Zdaj me pa samo utesnjuješ.

FANT

Včasih sva se imela rada.

DEKLE

Včasih sem si te očitno predstavljala drugače.

FANT

Ne, jaz sem bil res drugačen. Ker tak sem pač bil. Zdaj pa si si kar nekaj namislila, da sem nek kreten, kakršnen nikoli ne bi mogel bit.

Dekle molči.

Sama veš, da je to res.

DEKLE

Ja. Zato, ker drugače ne znam prebolevat. Ne znam.

Spogledata se.

Odkar te ni, si raje namišljam, kako si grozen, da manj razmišljam o tebi.

FANT

Če veš, da nikoli ne bi mogel bit tak. V resnici nikoli ne bi mogel bit tak.

DEKLE

Vem.

FANT

Zakaj se potem samo ne pogovarjaš lepo z mano?

DEKLE

Ker mi je potem še tisočkrat bolj hudo.

FANT

Ne razumem.

DEKLE

Seveda ne razumeš. Ker te ni tukaj. Ker si lepo spizdil in me pustil samo. Debil.

FANT

No, saj ni bilo nalašč. Jaz nisem hotel ... Kaj naj. Tista nesreča ...

DEKLE

Saj vem. Ampak vseeno te ni. In jaz te pogrešam nenormalno.

FANT

Saj sem stalno pri tebi.

DEKLE

Ja. In to ni prav.

FANT

Rad sem pri tebi. In ob tebi.

DEKLE

Tako se ne da živeti, naporno je.

FANT

To je žalostno.

DEKLE

Spizdi, eogist.

FANT

Okej no. Ampak res, od kdaj ti tako grdo govoriš? Včasih nisi toliko preklinjala.

Fant počasi odpne pas, vzame šteko čipsa iz avta, odpre vrata in se odpravi ven. Preden gre, se še obrne, skloni in še enkrat pogleda v avto. Z dekletom se spogledata.

Pa res ne pozabit, da je treba manj govoriti in več narediti. Saj bo šlo.

Fant zaloputne z vrati. Kar naenkrat ga ni več na cesti niti nikjer v bližini. Kot bi izpuhtel. Dekle začne naglas jokati.

DEKLE

Jebi se. Jebi se, res!!!

Ugasne avto in z roko očisti nevidne drobtine od čipsa s sovoznikovega sedeža. Potem nasloni glavo na volan in joče naprej.

Z nekaj potrpljenja človek preživi vse hude čustvene izgube, če se tega loti sistematično in skoncentrirano.

V. prizor

Smetar še vedno pometa.

V križišču pa čaka tudi taksist. Taksist spredaj enakomerno tolče po volanu. Zadaj napol leži, napol sedi punca. Oči ima zaprte.

PUNCA S TREBUHOM (OFF)

Včasih sanjam ene in iste sanje. Čisto normalno se zbudim v nov dan. Ampak imam trebuh. Ogromen nosečniški trebuh.

To ni normalen dan. To je dan mojega poroda. Ne vem, kako to vem, ampak vem. Mogoče imajo nosečnice nek instinkt, kaj jaz vem. Ampak jaz skratka vem, da bom čez nekaj ur rodila. In tukaj se pojavi problem.

Jaz nočem roditi.

To ni normalno. Ni normalno, da moram iztisnit to telo iz sebe, in ni normalno, da se tako počutim.

Hodim po svojem vsakdanu: stanovanje, ulice, faks, in potem kar naenkrat zavijem v bolnišnico – zato, ker moram. Ker začutim nek čuden krč.

Okrog mene pa sami srečni obrazi. Nihče me ne gleda v obraz, vsi gledajo moj trebuh. Ne zanima jih, kako sem jaz. Nisem več Jaz, ampak nekdo, ki nosi otroka. Nekdo, ki ima ogromen trebuh. Gledajo ga ljubeče, skoraj fanatično. Novo življenje bo obsijalo svet. Si predstavljaš to? Novo življenje boš ustvarila.

Ne, ne predstavljam si.

Ni me strah samo bolečine. To tako ali tako. Slabič sem od majhnega, bojim se bolečine. Rada dajem kri, to mi ni problem. Preziram tiste, ki se bojijo igle. Tako kot moja sošolka Ksenia brez J iz gimnazije, ki je imela histeričen zlom na vsakem sistematskem pregledu. Takrat je nisem prezirala, takrat se mi je grozno smilila. Danes pa sem noseča, in vem, kakšna bolečina me čaka, in jo preziram.

Jaz ne jokam histerično.

Nemo opazujem srečne obraze okrog sebe in čutim čisto grozo.

Ker mene ni strah samo bolečine. Mene je strah tudi zato, ker ne vem, kdo je oče mojega otroka. Pa ne, da bi imela toliko moških. Ampak jaz sploh ne vem, od kod sem noseča. Nimam občutka, da sem si bila s kom blizu, nimam občutka, da je bil nekdo moj. Da sem imela nekoga rada. Da je imel nekdo rad mene. Jaz sem samo noseča in sama. Sama sem noseča. Okrog mene je prazen krog, njegov radij je dolg toliko kot moj trebuh. Moj ogromen trebuh, kjer se skriva živo bitje. Zajedavec. Če to rečem naglas, me bo ljudstvo kamenjalo.

Kako si drznem tako govorit o čudežu življenja.

Zdaj hodim proti bolnici. Čeprav sem v blagoslovljenem stanju, me nihče ne pelje, vsi me samo od daleč srečno opazujejo. Sama hodim, in to tipično nosečniško, z roko na trebuhu. Če bi bil to nekdo drug in ne jaz, bi mi bilo smešno za popizdit. Tako stereotipno hodim. Hodim in nočem roditi.

Nočem roditi.

Nočem tega bitja, ki bo potem moje.

Nočem imeti potomcev, ki jih moram vzgajati v dobre državljane in še boljše ljudi.

Nočem, da se neko tri-, štirikilogramsko bitje prisesa name in me požira.

Aja, in nočem neprespanih noči zaradi tega. Nočem se zbuhati za to, da hranim in ujčkam to stvar. Jaz rada spim. Devet ur dnevno. Če jih je deset – še boljše.

In rada spim celo noč. Že lulat se mi ne da ponoči. Ne pa vstajati in hraniti nekoga, ki se ne more hraniti sam. In zato nočem faking roditi. Nočem biti hvaležna, če lahko spim štiri ure v kosu, ker ima vmes mojega otroka njegov oče.

...

Ampak jaz seveda ne vem, kdo je otrokov oče. Niti sumim ne nikogar. Ker nikoli nikogar ni bilo zares ob meni.

Kaj se zgodi, če bi tega otroka kar držala v sebi. A bi umrl? Ampak tretje možnosti ni. Ni je. Ali je noter ali pa je zunaj.

Včasih sanjam ene in iste sanje. Da ni tretje možnosti.

Dokler ne odprem oči. In se zavem, da so to samo sanje. Kakšno olajšanje. Globok vdih, globok izdih. Pobožam se po ravnem trebuhu, vstanem in odidem v nov dan.

Stečem v nov dan!

Odprem oči. Taksist enakomerno buta z dlanjo po volanu. Križišče. In v ozadju, nekje daleč za križiščem z rdečimi lučmi, vidim belo bolnišnico. Kot da bi imela nek poseben sij.

Bolnišnica je preblizu križišča z rdečimi lučmi.
Potem se pogladim po trebuhu in zatipam nekaj čudnega.
Pogledam dol.
In zakričim.

Dekle zakriči in odpre oči. Taksist ne bobna več po volanu. Obrnjen je proti njej in jo zaskrbljeno gleda v trebuh.

Če mlada ženska potrpežljivo prenaša različne pritiske in pripombe o bodočem materinstvu in nosečnosti kot najlepšem obdobju življenja, postopoma to sprejme kot del svojega Jaza in vendarle spozna, da je rojena za vlogo mame. Brez tega se verjetno res ne bo realizirala kot ženska, zatorej le potrpežljivo.

VI. prizor

Smetar pometa.

V križišču pa je navsezadnje tudi vozilo z dvigalom. Na njem sta dva delavca: DELAVEC 1 je mlajši, DELAVEC 2 pa starejši moški. Dvigneta se do semaforja in ga začeta popravljati. Pri tem Delavec 2 dela, Delavec 1 pa bolj ali manj samo stoji in opazuje. Delavec 1 odpre semafor in na hitro pregleda notranjost.

DELAVEC 1

Ne vem, če bova to znala popraviti.

DELAVEC 2

Kaj si rekel? Seveda, da bova! (*odrine Delavca 1 in sam pogleda v notranjost*)

DELAVEC 1

Meni se zdi to bolj kompleksno.

DELAVEC 2

(*gleda v notranjost*) Sranje.

DELAVEC 1

Res je sranje, ja. Mi tega nismo delali na faksu.

DELAVEC 2

Saj to je problem. Sama teorija pa nič prakse. Na praksi je treba delat, mi smo v šoli samo delali, pa nič drugega. No, pa dajva. (*S tal dvigala vzame orodje in začne popravljati.*)

DELAVEC 1

Oprostite.

DELAVEC 2

Saj ti nisi nič kriv.

DELAVEC 1

Je pa res, da sem še takrat, ko je bilo kakšno predavanje o teh bolj praktičnih stvareh, raje bral.

DELAVEC 2

Aha.

DELAVEC 1

A veste, jaz rad berem.

DELAVEC 2

Aja?

DELAVEC 1

Mhm. Zdaj, ko imam službo, imam veliko manj časa, ampak se potrudim, da preberem dve knjigi na teden.

DELAVEC 1

Pfu, ti pa si, ej. Jaz nisem prebral dveh knjig od osnovne šole naprej. Nimam jaz časa za ta jajca.

DELAVEC 1

Mene pa sprošča.

DELAVEC 2

Pa zakaj nisi šel v kakšno pisarno, jebote? Tam bi lahko cele dneve bral.

DELAVEC 1

Saj sem veliko iskal ... Ampak nimam še dveh izpitov, pa me nikamor ne vzamejo. Če mogoče veste, manjkata mi še Dinamika fluidov in Hidravlika ...

DELAVEC 2

(ga prekine) Daj, primi samo tale (Orodje poda Delavcu 1 in popravlja naprej.) ... Evo, zdaj pa bo.

Semafor še vedno sveti rdeče.

Mater mu.

Delavcu 1 orodje, ki ga drži v roki, pade z žerjava na tla. Ko pristane na tleh, močno zadoni.

Ja madona no, kaj pa delaš?

DELAVEC 1

Ups.

DELAVEC 2

Drek. Ja nič, zdaj se ne bova dol spuščala za to. Bova potem pobrala.

DELAVEC 1

Pardon.

DELAVEC 2

Ma, v redu je.

DELAVEC 1

Ne, res no. Res mi je žal.

DELAVEC 2

Jebeš, no. Saj je samo orodje. Žal naj ti bo, če ne zjebava tegale šraufa.

DELAVEC 1

Zadnjič mi je dojenček padel na tla.

Delavec 2 obstoji z orodjem v roki in pogleda Delavca 1.

Ja, saj vem, da je grozno.

DELAVEC 2

A se ti to zdaj zajebavaš? Kakšen dojenček?

DELAVEC 1

Pet mesecev. Držal sem ga in mi je padel na tla.

DELAVEC 2

Pa od kje tebi dojenček, da ti pade na tla?!

DELAVEC 1

Moja sošolka iz gimnazije ga ima. Anita. Dojenčku je pa ime Karl.

DELAVEC 2

In kje je zdaj dojenček?!

DELAVEC 1

V bolnici. Nekaj ima zvito, rokico ali nekaj takega.

DELAVEC 2

Seveda ima zvito rokico, jebote!

DELAVEC 1

Žal mi je, res. Nisem hotel.

DELAVEC 2

Pizda ej, da ti pa dojenček zleti iz rok ... To pa tudi še nisem slišal ...

Obrne se nazaj proti semaforju in popravlja naprej.

DELAVEC 1

Anita je bila res jezna name.

DELAVEC 2

Če si ji otroka po tleh vrgel. Lahko bi ga ubil.

DELAVEC 1

Ja, to je tudi ona rekla. Samo ga nisem ubil!

DELAVEC 2

Hvala bogu.

DELAVEC 1

Ne, hvala Marxu.

DELAVEC 2

Komu?

DELAVEC 1

Ma, nič, nič.

DELAVEC 2

In kako je ta dojenček zdaj?!

DELAVEC 1

Ne obvešča me zares. Jezna je name.

Delavec 2 ga pogleda.

Ja no, saj vem. Jaz sicer mislim, da bo ok. In da ne bo posledic.

DELAVEC 2

Hvala bogu, vsaj to.

DELAVEC 1

(potiho, sam zase) Marxu. *(glasno naprej)* Klical sem svojo osebno zdravnico, kaj se lahko zgodi. Malo je bila začudena, no, saj najbrž ji je res čudno, a ne, ampak je rekla, da ne bi smelo bit težav.

DELAVEC 2

Mhm ... Daj, posveti malo tukaj.

Delavec 1 iz žepa vzame svetilko na baterije in sveti v semafor. Delavec 2 gleda globoko v notranjost semaforja in nekaj počne z orodjem.

DELAVEC 1

Na ploščice mi je padel.

Delavec 2 v tišini vijači naprej.

Ravno sva se gledala v ogledalo s Karlom. In se nekaj smejala.

DELAVEC 2

Pizda materna!

Kratek stik. Semafor ugasne, ostali še vedno gorijo rdeče.

DELAVEC 1

Ja, res. Jaz mislim, da me ima drugače Karl res rad. Vesel me je in tako. Do zdaj.

DELAVEC 2

Dokler ga nisi po tleh vrgel, kaj? *(potiho sam zase)* Kreten.

DELAVEC 1

Kar zdrsnil je. Če pa je tako živahen. Ne vem, a se to nikoli nikomur ne zgodi? Mene je res skrbelo, še preden sem šel prvič na obisk. Da bi mi dojenček padel na tla. In potem mi je res padel. Sicer ne na prvem obisku, ampak zdaj.

Delavec 2 zmajuje z glavo in popravlja semafor. Spet kratek stik. Semafor zasveti zeleno ...

DELAVEC 2

Evo, kurba, pa te imam!

... pa spet rdeče. In ostane na rdečem.

Pička ti materina.

DELAVEC 1

To mi je tudi Anita rekla. Je bila kar besna.

DELAVEC 2

Daj, samo prestavi tole baterijo ... Ga bova že zjebala. Ti kar govori naprej.

DELAVEC 1

To sem povedal samo vam.

DELAVEC 2

Kaj, a da si ... da je dojenček po tleh fuknil?

DELAVEC 1

Ja. Ostalim bi se zdelo čudno.

DELAVEC 2

Saj se tudi meni zdi čudno.

DELAVEC 1

Ja kaj pa naj naredim?! Saj nič ne morem naredit!

Začne opletati s svetilko.

Opravičil sem se sigurno stokrat. Še pismo sem napisal in ga dal v nabiralnik. Pa sms. Elektronsko sporočilo. Klic. Sto klicev. Opravičilo na radiu.

DELAVEC 2

Na radio si dal opravičilo, da si dojenčka vrgel na ploščice?

DELAVEC 1

Nisem ga vrgel! Padel mi je!

DELAVEC 2

No, pa tako. Pizdarija je, kakorkoli obračaš.

DELAVEC 1

Dal sem na radio, ja. Da se opravičujem in da že ve, zakaj.

DELAVEC 2

Pizda ej, samo, lahko bi te pa tožila! A si predstavljaš?

DELAVEC 1

Ne bi me, no. Po mojem. Ona je bila moja srednješolska ljubezen.

DELAVEC 2

Za fizične poškodbe, pa psihični napor, pa te neke post motnje, nekaj takega ...

DELAVEC 1

Res sem jo imel rad. Neizmerno.

DELAVEC 2

... Aja, in tudi za utesnjenost! Strah pred dvigovanjem!

DELAVEC 1

Ne brezpogojno, to ne. Ampak neizmerno, to pa.

DELAVEC 2

Te babe znajo svašta naplest na sodišču. Moral bi mojo bivšo ženo slišat, ko je bilo treba premoženje na pol razdelit. Pička ji materina.

DELAVEC 1

Jaz upam, da je Karl dobro. In da me bo hotel še kdaj videt.

DELAVEC 2

Mama te sigurno ne bo hotela.

DELAVEC 1

Jaz ne vem, če bom to preživel. Da ne vidim Karla.

DELAVEC 2

Ti, kaj pa je oče tega otroka kaj rekel? Čudno, da ni prišel z mitraljezom k tebi, jaz vem, da bi.

DELAVEC 1

Saj ta oče je problem, a ne ...

DELAVEC 2

Pa u tri pičke materine!

Delavec 1 trzne z baterijo, a jo uspe obdržati v rokah. Pomotoma jo ugasne.

A boš delal, ali ne boš?! Jebemti sunce. Šestkrat sem zašrafual, pa še ne gre. Prižgi luč!

DELAVEC 1 (istočasno)

Zna biti, da sem jaz ...

DELAVEC 2 (istočasno)

To midva ne moreva.

DELAVEC 1

... oče.

Spet tišina. In Delavec 2 spet zgroženo pogleda Delavca 1. Delavec 1 prižge baterijo in si z njo posveti v obraz.

Ja, no. Ni sigurno. Jaz, ali pa njen bivši fant.

DELAVEC 2

Koji kurac, kaj?! Ne veš, ali si vrgel svojega dojenčka po ploščicah ali ne?!

DELAVEC 1

To je še slabše, a ne.

DELAVEC 2

Sine, ne vem, kaj naj ti zdajle rečem na to, razen da imaš pizdarijo. In da pojdi domov. Ker midva tele kurčeve napeljave ne bova mogla rešit. Naj se ukvarja s tem, kdor se hoče, ampak midva tukaj niti pol kurca ne moreva naredit.

DELAVEC 1

A res mislite, da se ne da popraviti?

DELAVEC 2

Ja, kot kaže, ne.

DELAVEC 1

A ste sigurni?

DELAVEC 2

Pa sigurno ni nič na tem svetu, samo ne bova se pa s tem zajebavala še celo noč.

DELAVEC 1

Jaz sem sam pri sebi stavil, da če danes to popraviva, da mi bo Anita oprostila, in da bom lahko še kdaj videl Karla.

Nekaj trenutkov tišine. Oba razmišljata.

DELAVEC 2

Eh, dobro. Dajva poskusit še enkrat. Ne vem, kdo me sicer danes jebe v glavo, da to delam, ampak dobro. Če si stavil ...

Delavec 1 spet posveti, Delavec 2 pa se spet zatopi v notranjost semaforja.

S potrpežljivostjo rešimo tudi najbolj zahtevne okvare. Tako strojne kot duševne, nenazadnje pa tudi tiste v škripajočih odnosih.

Smetar še kar pometa, vsa vozila pa še vedno stojijo na križišču s samimi rdečimi semaforji. Čas stoji.

Nekje od zgoraj se še vedno sliši mrmranje dveh delavcev, sicer je mirno.

Potem pa se prižge zelena.

In ostane zelena!

Sliši se prižiganje avtomobilskih motorjev, pa vendar se v tistem trenutku na semaforjih spet pojavi rdeča luč. Ugašanje motorjev. Nekje od zgoraj oddaljen glas:

DELAVEC 2

Pizda!

Smetar pometa dalje. Ostali čakajo na svojih mestih.

In zdaj bi se lahko na semaforju končno pojavila barva, ki bi ljudem dovolila, da se premaknejo naprej v svoja življenja.

Pa se ne.

Zato vsi še naprej sedijo v svojih vozilih in potrpežljivo čakajo. Na spremembo, na znak za začetek, na pogum.

Potrpeti pomeni tudi želeti si, da mine.

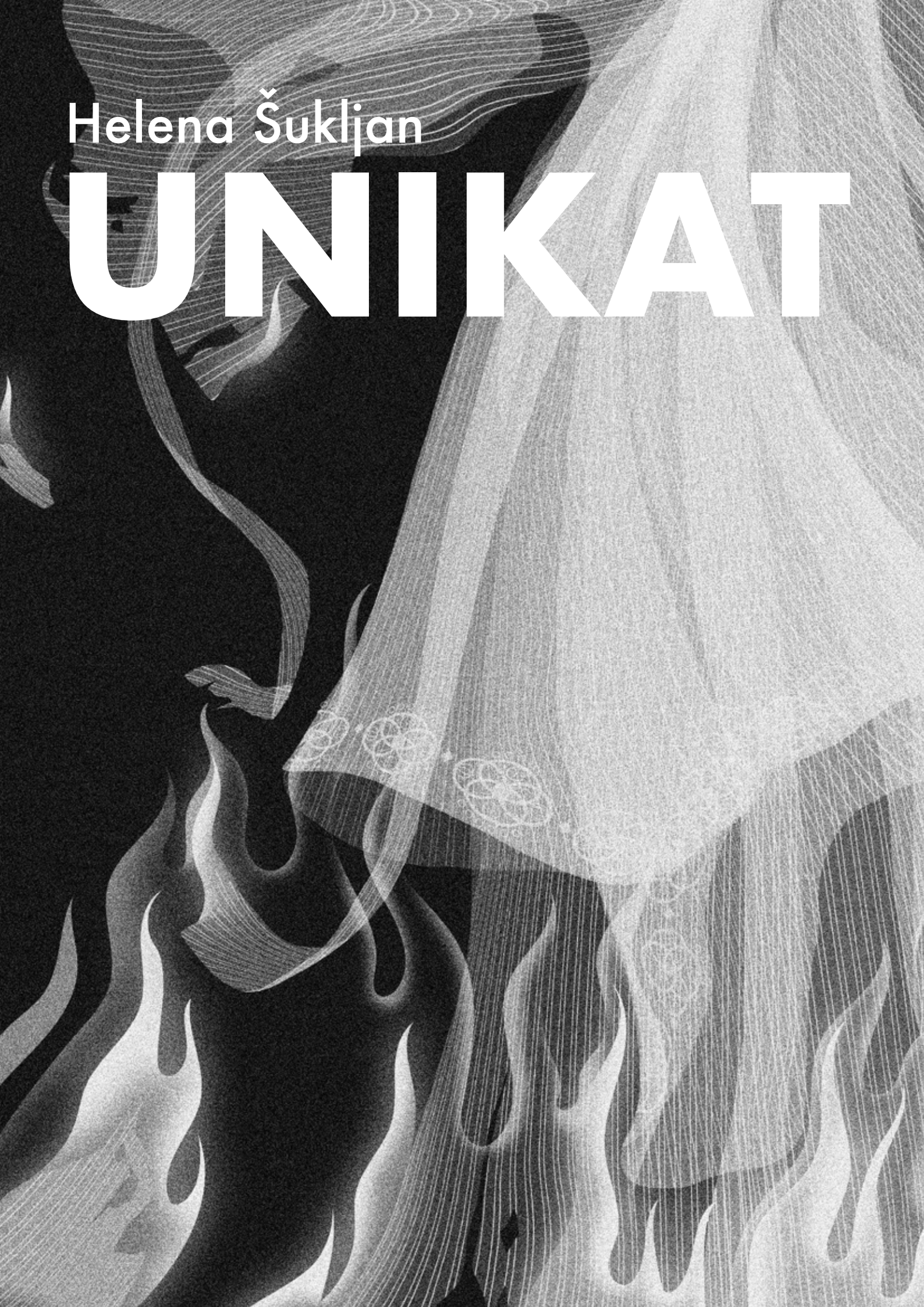
Ampak gorje, gorje tistemu, ki je preveč potrpežljiv.

Zastor – v rdeči barvi – se počasi spusti.

KONEC

Helena Šukljan

UNIKAT

OSEBE

UNIKA, *to sem jaz ... študentka kostumografije*

VIKTORIJA, *moja cimra*

ROK, *sošolec ... študira gledališko režijo*

GALA *in*

MANJA, *sošolke ... študirajo dramsko igro*

KAJETAN *in*

JURE, *sošolci ... študirajo dramsko igro*

BORIS BOGATAJ, *naš mentor ... za igro, ampak misli, da je mojster za vse*

TRISTAN (OFF), *tehnik ... rihta lučke pa muziko, nikoli ga ne vidimo*

OBLEKA, *ja ... ni dramska oseba, ampak brez nje ne bi bilo te dramske zgodbe*

ČAS

... Kajetan pravi, da cvetijo češnje ...

PROSTOR

*... pod vrbami, ob Ljublanici, v moji kopalnici,
na mojem balkonu, na Akademiji ...
povsod in nikjer ...*

BALKON

Majhen balkon v blokovskem naselju. Na balkonu sedi UNIKA.

Zvija si čik.

Ko si majhen, tam nekje sedem, osem ... Takrat misliš, da je mogoče vse. Kaj misliš, prepričan si, da je. Ja, imela bom svojo trgovino, kjer bom prodajala svoja oblačila. In znana bom. In vsi bojo hotli nositi moje obleke. In potem bom znanim Slovenkam kreirala poročne obleke in estradnicam toalete za gala večere in politikom po meri delala veštite za pomembne seje in nastope in potem bo cel svet čul zame in me bojo teli v Parizu, v Milanu, v Londonu ... in bom mela tam pomembne modne revije in jaz se bom sprehodila po pisti na koncu, jaz bom bla umetnica vsega, kar bojo vidli in se bom prišla prikloniti in me bojo vsi poznali ... in potem enkrat bom dobila klic znane igralka, da rabi obleko za premiero svojega filma in potem se bom preselila in se bom sprehajala po Hollywoodu in moje obleke se bojo sprehajale po rdečih preprogah in potem –

– Še enkrat. Še enkrat. Še enkrat. Od začetka. Kaj je to nakracano?! Dejmo, še enkrat.

Ampak –

– Kolkokrat sem ti že rekla, da tega ne delaj tako. Kdo te bo kam vzel?!

Sej sem –

– Če hočeš pridet na dobro srednjo in potem ...

Samo –

– Me ne zanima. Gimnazija. Se je treba učiti. Bit discipliniran.

Sploh nisem –

– Tih!

In sem tiho. Sem bla tiho. Kaj pa sem tela. Se upirat? Pri enajstih? Takrat ni šlo. Mogoče ima prav, ne vem. Zato sem bla tiho. Tih v osnovni šoli. Delaš kot drugi hočejo. Si pridna. Kako sovražim to besedo. Pridna.

... Kje je zdej ta vžigalnik! ...

In si vseh devet let odlična. Greš na gimnazijo, seveda. Kam pa? Si tudi tam pridna, najbolj pridna.

... Pizda, a zdej me boš še ti zajebaval, dej, delaj, delaj! ...

Diamantna-maturantka-pridna. In potem naprej. Kam naprej? Zdej je čas, zdej lahko mogoče kaj rečem ...

– To ni poklic. Tu ni denarja. Šivaš lahko za zabavo.

Ampak –

Pri devetnajstih pa je že veš, kaj je najboljše zate. In slediš sebi. Predvsem nasprotuješ vsem ostalim. Prvič nisi pridna.

Ampak ... kaj pa, če ... kaj pa, če je imela prav? Kaj, če bi mogla bit pridna? Ne ne ne ne ne ... vse je ok, tega bo pa tudi kmalu konec ... tega faksa in ...

... Kaj zdej, boš delal al ne? Jeben vžigalnik!

VIKTORIJA (OFF)

Pomojem, da bo kr ta, veš ... je boljša kot una bela. Kaj ti misliš?

Prav sem nardila, ni debate ... to je edino prav zame.

Da se ne bo ustrašu in mislu, da se čem poročiti.

Ma naj si misli, kar si če. To je moje življenje ...

Čeprav ... mogoče pa bo bela, tebi je bla kul, ne?

... dej, kaj misliš delat al ne?

Unika?

Unika trese vžigalnik, nato ga odloži na mizo in prižge čik na sveči.

... bo pač en mornar umrl, jebiga.

VIKTORIJA pride na balkon.

VIKTORIJA

Dobro, kaj ti mene čuješ?

Aaaaaa, pašeee.

Unika?

UNIKA

Kaj?

VIKTORIJA

No?

UNIKA

Kaj?

VIKTORIJA

Katera je najboljša? Ker meni se zdi, da ta, ampak jaz ti zaupam, sej veš ... glede tega se splača met cimro modno oblikovalko, kostumografinjo, karkoli že ... ampak če tako laično pogledam, ne ... tista čisto prva, tista črna je bla preveč resna, kot za na pogreb al pa sestanek za službo, pol una roza je taka punčkasta in nočem mu dat občutka, da sem neka najstnica, sej štekaš, ne? No, pol une dve naslednje sploh ne, ker pač ne in ta bela je sicer lepa, ampak ... poroka pa to, in zdej ta. No?

UNIKA

Sori, kaj?

VIKTORIJA

Eno stvar te prosim ... dej no ...

Viktorija gre v stanovanje.

Kaj je? Zdej nisem pridna ... s čikom v roki. To je pa ne-ne. Naša pa ne kadi. Ne pije. Se ne drogira. Ne seksa. Naša je pa pridna. Kaj misli, da sem nuna, pizda.

VIKTORIJA (OFF)

Bom še v tvoji omari pogledala, če je kaj ... ok?

A vidimo kje samostan al cerkev?

Unika? Lahko?

Ne vidimo. Ergo ...

Unika!

UNIKA

Ja, lahko.

Ergo: nisem nuna!

VIKTORIJA (OFF)

O fak, malo premajhna ... pa kdaj sem se tako zredila? Čaki ... čaki ... sej jo bom zaprla ...

Ne morem dihat ... od nje, od sebe, od sošolcev, od vseh skupaj. Duši me, duši me ona, duši me ta kurčev šolski sistem, duši me sistem sploh, duši me ta dim, paše, ma duši ... mislim, ma ne vem sploh, kaj več mislim ... vrbe moje, prihajam!

VIKTORIJA

Fak, fak, fak, ne morem dihat, haha. Ampak je pa seksi, veš.

Viktorija pride na balkon v novi obleki.

Kaj misliš?

UNIKA

Ja, v redu je ...

Kaj bom celo življenje tri stara in jo ubogala? Prav sem naredila in ni mi žal, ne, ni mi. Res ne.

VIKTORIJA

Kadiš?

Kaj pol, če sem eno kostumografijo zasrala ... kaj pol?!

UNIKA

M?

VIKTORIJA

Kadiš.

UNIKA

Ne.

VIKTORIJA

Kaj je pol to?

UNIKA

Sladica po napornem dnevu.

VIKTORIJA

A tako se temu zdej reče ...

UNIKA

Vidiš nebo?

VIKTORIJA

Vidiš obleko? Je ok?

UNIKA

A ne bi blo lepo bit tam?

VIKTORIJA

A ne bi blo lepo met že izbrane obleke?

Unika ugasne čik.

UNIKA

Tako brezskrbno zgleda gor ...

VIKTORIJA

Jaz bi bla tudi brezskrbna, če bi en dan prej izbrala obleko. In še ne vem, kam me pelje ... na koncert, na tekmo, na večerjo ... hoj znat in še povedat mi noče, kao presenečenje, kako naj vem pol, kaj oblečt?

UNIKA

A ni? Brezskrbno ...

VIKTORIJA

Dobro, pa kaj se hočeš ubit al kaj?

UNIKA

Ja! Zaradi faksa.

Pepel pade na balkon. Unika ga opazi, pogleda navzgor.

VIKTORIJA

Nisi že končala tega projekta?

UNIKA

Še vedno gleda navzgor.

Ne. Ker gospodu mentorju kostumi niso všeč.

VIKTORIJA

Do zdej so mu pa bli?

Unika vstane, stegne glavo čez ograjo in pogleda gor.

UNIKA

Pizda.

VIKTORIJA

Kaj zdej?

UNIKA

Ma ta stara spet kadi.

VIKTORIJA

Helena?

UNIKA

Kaj jaz vem, kako se kliče. Ta, tle nad nami.

Heleni.

Halo, gospa! Smetite!!

VIKTORIJA

Dej, nehaj ...

UNIKA

Vam ni jasno, da treseste pepel dol? Kdo bo pol to pucal? Boste vi pucali?

VIKTORIJA

Alo, umiri se no ...

UNIKA

Kaj nimaste pepelnika gor? Vam enega kupim? Lahko tudi kaj drugega uporabite! Kakšen glaž al papir. Ne bom jaz pucala za vami!!

VIKTORIJA

Prosim te!! Bom jaz sčistla.

UNIKA

Če mislite kadi, delajte to tako, da ne motite sosedov! Hvala!!

VIKTORIJA

Ti nisi normalna ... kaj si bo mislila.

UNIKA

Vsak kurčev teden nam umaže balkon!

VIKTORIJA

... ni vsak teden.

UNIKA

Vsak. Pofukan. Teden. Samo če je ščiščeno preden opaziš, logično, da ne veš ...

VIKTORIJA

Torej ta obleka ne ... samo še eno mam.

Viktorija gre.

UNIKA

Ne bo ona po meni srala. Štirga zoprna.

VIKTORIJA (OFF)

Ta mi je ful pomembna. Taka čustvena. Je od none, veš ...

Ne bo noben po meni sral. In kurčev Evripid in Medeja in ta faks in mentorji in sošolci in ona ...

Unika si na sveči prižge drugi čik.

Še en mornar ... sožalje.

Vrne se Viktorija v sivo-beli Obleki s čipkami.

VIKTORIJA

Dodatek sladice al kako?

UNIKA

Ne bo noben po meni sral. In kurčev Evripid in Medeja in ta faks / in mentorji in ...

VIKTORIJA

Dej, ta je zadnja ...

Unika pogleda Viktorijo. Gleda Viktorijo. Nič ne reče. Gleda Obleko.

No? A je ta ta?

UNIKA

Ja ... je.

VIKTORIJA

Aleluja! Hvala!

UNIKA

To je ta Obleka. Točno ta.

VIKTORIJA

Od moje none, poročna. Malo smešno, da bom šla na dejt v njej, ma sej se ne vidi, ne? Da je poročna obleka ... Zdej je to moderno, vsaka druga se šeta v taki oblekici ...

UNIKA

Jaz jo rabim, Viktorija ... točno to.

VIKTORIJA

Kaj rabiš?

UNIKA

Obleko ... to je to, kar rabim ... ta kroj, te čipke, ta dolžina ...

VIKTORIJA

Za produkcijo? Ni šans. Da mi boš spet neki uničila.

UNIKA

Ne bom uničila, no ...

VIKTORIJA

Zadnjič si eno skrajšala in prebarvala!

UNIKA

Ta ne rabi sprememb. Dej, prosim ... samo za dva tedna, pol ti jo vrnem točno tašno.

VIKTORIJA

Ne morem, od none je ...

UNIKA

Viktorija, čuvala jo bom. Obljubim. Brez nje ne nardim izpita ... razumeš? Gospodu mentorju ni vseč ta, ki je zdej.

VIKTORIJA

In nonina Obleka mu bo vseč ...

UNIKA

Ja, sigurno bo ... prosim, prosiim, prosiiiiim. Zdej jo dam prat, jo zlikam, spravim in čez deset dni jo dobiš nazaj.

VIKTORIJA

Ne vem, Unika, čez pol ure moram it in hotla sem v tej.

UNIKA

Vse druge so ble lepe, lepše!

Tišina.

VIKTORIJA

Nona hoče, da se v njej poročim ... in romantično bi blo, da sem šla v njej na prvi dejt in se potem v njej tudi poročim ...

UNIKA

Ne, Viktorija ... to je samo čudno, ni prav nič romantično ...

Tišina.

Imaš eno obleko v dobrem. Skreirala in sešila jo bom samo zate. Bo točko tašna, kot boš tela. Prosim.

VIKTORIJA

Če se ji karkoli zgodi ...

Viktorija začne slačiti Obleko.

UNIKA

Hvala, hvala, hvala!!

VIKTORIJA

Če se ji karkoli zgodi ... karkoli ...

Viktorija ji želi dati Obleko v roke, a se ustavi.

Čik proč.

Unika ugasne napol pokajen čik.

Če se ji karkoli zgodi, Unika ...

UNIKA

Ja, ja ...

VIKTORIJA

Ej, resno mislim!

UNIKA

Jo bom čuvala zelo zelo zelo.

Viktorija ji da Obleko v roke.

VIKTORIJA

Pol katero oblečem danes?

UNIKA

Z nobeno ne fališ.

GARDEROBA NA AKADEMIJI

Ena vrata garderobe vodijo v dvorano.

V garderobi so stoli, mize z ogledali, nametani rekviziti, obešalniki ...

Unika stoji poleg obešalnika, na katerem visi samo Obleka. Previdno jo vzame z obešalnika in iz zaščitne vreče. Z njo dela, kar se da previdno. Položi jo na likalno desko in jo začne likati.

V kotu maskirnice sedi MANJA, ki je puding in bere tekst.

Vrata garderobe so odprta, skozi se vidi nekaj dogajanja v dvorano.

V dvorani so ROK, KAJETAN, JURE in TRISTAN (OFF). Sliši se pogovor, a ni mogoče razbrati, o čem se pogovarjajo.

To sem hotla. Zdej sem tu in to je to. La la la la. Zapojmo pesem o svobodi! Likam likam liiiiikaaam, likam kot zamorca ra ra ra ra ra. Hvala bogu za to Obleko ... hvala Viki, ne bogu ... mislim, če mu ne bo vseč, pol pa tudi ne vem ... dej, še malo zdrži, še malo ... en čik bi zdej, samo pizda, ki ne morem proč ... ta tle je nek svoj jogurt in prav vidim, kako bi prišla firbcat in bi ga namazala gor ...

ROK (OFF)

Dejmo malo hitreje! Čez deset minut pride Bogataj.

Tristanu, v kabino.

Dej začetno luč!

... smo se že začeli dret očitno ...

Luč se ugasne.

Začetno! Ne temo.

Delovna luč se prižge.

Js tako ne morem delat. Bom sam, bom sam.

Rok hodi proti kabini.

Dejte se v kostume, pogledjte rekvizite!!

KAJETAN (OFF)

Ja, bomo bomo ...

Unika lika Obleko, Manja dvigne pogled, pogleda Uniko, Unika nje ne pogleda.

MANJA

Kako je s kostumi?

UNIKA

So.

Unika da Obleko na obešalnik in jo obesi.

*Manja jo nekaj časa gleda in ne sprašuje več ničesar. Začne ponavljati tekst – momlja.
V garderobo prideta Kajetan in Jure.*

KAJETAN

Kok mi gre ne živce ta njegov kurčev odnos.

JURE

Tako je, nimaš kaj.

KAJETAN

Ma dej, ne da se mi ...

Kajetan sleče svojo majico in jo vrže na obešalnik, na katerem je Obleka.

UNIKA

NEEE!

Unika majico vzame s stojala in jo položi na stol.

Nič ne odlagat na ta obešalnik.

KAJETAN

Prazn je ...

UNIKA

Ja, z razlogom. Je ta Obleka gor, ki mora bit sama tukaj.

Kajetan samo čudno pogleda Jureta, Jure skomigne z rameni. Gre do svojega kostuma in se začne preoblačiti. Tudi Kajetan vzame svoj kostum, se preoblači.

KAJETAN

Manja, tam ko mava zadnjo sceno ... dej, a bi lahk mal večje pavze delala ... ki mi pol replik poješ.

MANJA

Čaki ... kje?

KAJETAN

Lista po tekstu.

Tuki ... jaz mam »Razumni že. A tebi nič ni prav,« in pol ti »Glej, ni ju / več. Vsaj –

MANJA

... več. Vsaj s tem sem te zadela,« ja. Bom, sori. Je tolko intens, da ne morem čakati.

Unika še vedno stoji pri Obleki in pazi, da se ji ne bi kaj ali kdo preveč približal(o).

KAJETAN

Ja ja, ma ves ta del dej malo bolj u izi, prosim.

MANJA

Važi.

V dvorano pride GALA, v roki ima čokoladico, jé. Rok jo opazi.

ROK (OFF)

Zamujaš!

JURE

... titi / ti, titi te, titi te, titi ta, titi to, titi to, titi tu ...

GALA (OFF)

Ja vem vem ...

Gala hodi proti garderobi.

ROK (OFF)

Drugič ta teden!

GALA (OFF)

To pa ni dosti.

Gala stopi v garderobo. Ovitek od čokoladice vrže v koš, já dalje.

JURE

... titi ti, / titi te, titi te, titi ta, titi to, titi to, titi tu ...

ROK (OFF)

Sreda je!

Gala zavije z očmi. Pristopi do Unike.

GALA

Ej, kako? A smo porihitali kostum?

UNIKA

Sem zrihtala, ja ...

GALA

Superca! Kje pa je!

JURE

... titi / ti ti, titi te te, titi, te te, titi ta ta, titi to to, titi to to, titi tu tu ...

UNIKA

Tukaj ... pred tabo.

GALA

Ja kulči ... veš, da je ful fajn ... prav taka strupena deluje ... glih prav.

Gala se hoče dotakniti Obleke.

UNIKA

Ne! Sori, samo moramo ful pazit na Obleko ... ti si pa mela glihkar čokolado v roki.

GALA

Sej mam čiste roke, poglej.

Gala iztegne dlani proti Uniki. Unika iz torbe, ki je postavljena na stol poleg nje, vzame vlažilne robčke in ji da enega.

KAJETAN

Ej, Unika, men se čevlji sezuvajo ... bi se dalo to rešit?

JURE

... titi ti / ti, titi te te, titi te te, titi ta ta, titi to to, titi to to, titi tu tu ...

Gala si v robček obriše roke in se približa Obleki.

UNIKA

Če ni zdej ful opazno, je ok ...

Gala gleda Obleko. Unika gleda Galo, ki gleda Obleko.

KAJETAN

Ne morm normalno hodit ...

Gala se dotakne Obleke in jo nekoliko zasuče.

UNIKA

Bomo vidli danes ...

KAJETAN

Sem že včeraj videl, da –

Unika ga preglasi.

Gali.

Dobro, vidla si jo, zdaj jo lahko pustiš stat.

Kajetan se umakne, začne z vajami za govor.

KAJETAN

... iiii / iiiiiiieeeeeeeaaaaaaaaaooooooooouuuuuuuu uuuuuuuooooooooaaaaaaeeeeeeeeiiiiii ...

GALA

Čak, a ne bom pomirla?

Jure je oblečen v svoj kostum, neha z vajami za govor, v rokah drži dva pasova. Približa se Uniki.

UNIKA

Ni treba ... sej jo maš gor glih ene pet minut, preden umreš ... tako da, tudi če ti ni čisto prav.

GALA

Ampak pomerit jo pa moram, ane? Mislim ... prav mi mora bit.

JURE

Ej, kaj nardim pol s tem pasom ... a mam rjavega pa nekako skrijemo to, da je razcufan al vzamem črnega?

KAJETAN

... iiii / iiiiiiieeeeeeeaaaaaaaaaooooooooouuuuuu uuuuuuuooooooooaaaaaaeeeeeeeeiiiiiiiiii ...

UNIKA

Juretu.

Samo moment.

Gali.

Boš po vaji.

GALA

Danes gremo čez ... ne morem po vaji, Bogči bo popizdu.

UNIKA

Bomo rekli, da še ni kostuma ... sej je včeraj reku, da mam še nekaj dni.

GALA

Še nekaj dni do premiere ... čimprej je reku.

KAJETAN

... iiii / iiiiiiieeeeeeeaaaaaaaaaooooooooouuuuuu uuuuuuuuuooooooooaaaaaaeeeeeeeeiiiiiiiiii ...

JURE

Črn ali rjav?

UNIKA

Ok, boš zdej pomirila, ampak med vajo boš mela drugo obleko.

MANJA

Čaki mal, a ni bolj logično, da jo js.

UNIKA

Sej ti je ne oblečeš.

MANJA

Seveda jo. Dokler ji je ne dam, jo mam js gor, / tako da bi blo bolj logično, da je men prav, a ne?

UNIKA

Kaj so to neke spremembe ...

JURE

Rjav al črn?

GALA

Jo bom najprej js pa pol še ti ... pa bo.

ROK (OFF)

Čez pet minut začnemo!! Rekviziti, kostumii!!

UNIKA

Ne, ni cajta ... al ena al nobena.

MANJA

Js jo bom pol.

Jo vzame z obešalnika.

UNIKA

Ne ne ne ne, previdno. Samo jaz jo lahko z obešalnika vzamem.

Unika vzame Manji Obleko iz rok.

GALA

Js jo bom ...

Gala vzame Obleko Uniki. Unika trzne.

... ker jo boš itak mela ti prva gor za vajo ... a ti ni logično, da pomerim jaz, ti jo boš pa itak oblekla.

JURE

Rjav al črn?

MANJA

Ne, ni mi logično.

Manja vzame Obleko Gali. Unika »lovi« Obleko. V dvorano pride BORIS BOGATAJ.

BORIS BOGATAJ (OFF)

Zdravo! Zdravo, Rok!

Gala in Manja se borita za Obleko, jo cufata. Unika ju skuša ustaviti.

UNIKA

Nehajte!

BORIS BOGATAJ (OFF)

Kje so vsi?

KAJETAN

Smo v vrtcu al kaj?

ROK (OFF)

Se pripravljamo. Takoj bomo.

JURE

Kateri pas torej?

UNIKA

Nehajte! Nehajte! Baštaaaa!!

Unika jima vzame Obleko in jo pogladi, preverja, če je v redu.

JURE

Črn? Rjav? Unika?

UNIKA

Ma je vseeno! Sem ti že stokrat rekla, da je vseglah, kaj maš. Izberi si, kar češ – boš strgan al črn. Oštja!

Jure gre proč. V garderobo pride Rok.

ROK

Kaj se greste? Profesor je tu ... gremo!

BORIS BOGATAJ (OFF)

Bomo začeli?

ROK

Borisu Bogataju, v dvorano.

Evo, še minutka.

Gali.

Zakaj še nisi oblečena?!

Kajetan gre v dvorano.

GALA

Nimam kostuma.

ROK

Unika?

UNIKA

Tam je.

Pokaže na obešalnik. Gala gre do kostuma in ga začne oblačiti.

ROK

Manja? Kaj ti čakaš?

Manja pogleda Uniko.

UNIKA

Samo na predstavi. Zdej naj ma neko drugo obleko.

ROK

Ne. Kostumi morajo bit popolni.

V garderobo pride Boris Bogataj.

BORIS BOGATAJ

Smo?

ROK

Samo še puncici se oblečeta. Minutka.

JURE

Profesor, kaj vi mislite? Črn ali rjav pas?

BORIS BOGATAJ

Rjav ... saj to smo se že pogovarjali.

JURE

Ampak je strgan tukaj.

BORIS BOGATAJ

Potem pa črnega.

Roku.

Kako je zdej s kostumi? Bo?

ROK

Bo bo ...

BORIS BOGATAJ

Ste zrihtali obleko?

ROK

Obrne se proti Uniki.

Smo?

UNIKA

Sem nekaj našla, ja ...

Unika pokaže na Obleko.

BORIS BOGATAJ

Pa to je super. To sem mislil, ko sem včeraj govoril. Vidiš, ni predolgo, ni prekratko ... ravno prav je. Pa taka pikantna je. Manja, v Obleko pa gremo.

UNIKA

Ampak – ne, ne more v Obleko.

BORIS BOGATAJ

Zakaj ne?

UNIKA

Moram še nekaj popraviti.

BORIS BOGATAJ

Moramo videt celoto. Boš po vaji šivala, gremo!!

Boris Bogataj gre.

UNIKA

Roku.

Rok, res ne bi danes, kaj lahko se –

ROK

Slišala si ga, ni debate. Gremo, ljudje, čas teče!

Rok gre v dvorano. Gala in Jure sta preoblečena in gresta za njim.

MANJA

Nič, torej v Obleko.

Unika z obešalnika vzame Obleko. Pomaga jo obleči Manji, tako da drži Obleko, da lahko stopi not. Manja Obleko prime.

Sej znam sama, hvala.

DVORANA NA AKADEMIJI

Sredi vaje. Boris Bogataj, Rok in Unika sedijo na tribuni. Rok ima v roki zvezek, v katerega si neprestano nekaj zapisuje. Boris Bogataj samo gleda. Unika v krču spremlja dogajanje na odru, s pogledom sledi Obleki. V kabini je Tristan.

JURE in GALA

... zastрупiti, zastрупiti, zastрупiti, zastрупiti ...

MANJA

»[...] [Jaz] pojdem odtod, a prosí Kreona,
naj dovolí otrokoma ostati,
da mogla bi odrasti v tvoji hiši.«

JURE in GALA

... zastрупiti, zastрупiti, zastрупiti, zastрупiti ...

KAJETAN

»Ne vem, če bo uspelo. Bom poskusil.«

MANJA

»Pa reci ženi, naj očeta prosi.«

KAJETAN

»Da, mislim, da jo bom prepričal.«

JURE in GALA

... zastрупiti, zastрупiti, zastрупiti, zastрупiti ...

MANJA

»Če rodu žensk pripada – zagotovo.

In jaz ti bom v pomoč pri tem podjetju:

otroka bosta nesla ji darove,

Manja si začne slačiti Obleko. Unika vstane. Se spet usede.

ki lepših svet današnji ne pozna:

fin peplos, zlati diadem.

[...]«

JURE in GALA

... zastрупiti, zastрупiti, zastрупiti, zastрупiti ...

Manja si še vedno slači Obleko.

»Ne enkrat, tisočkrat bo blažena:

dobila bo odličnega moža

in še okrasje, ki nekoč ga Helij,

moj ded, poklonil svojim je potomcem.

[...]«

Ne enkrat, tisočkrat bo blažena! Tisočkrat.

Z roko naredi sunkovit gib, Obleka se malo potrga po šivu.

UNIKA

Neee!!

Unika skoči na oder.

BORIS BOGATAJ

Dobro je blo!! Dobro je bloo!!!

ROK

Pa kaj je s tabo?!!

UNIKA

Obleka!!

Gre proti Obleki.

Manja!!

MANJA

Nič ni ... to takoj zašiješ ... glej, po šivu.

UNIKA

Ne, ne! To je slabo. To je tako slabo. Sleči jo.

ROK

Ne, dej, usedi se, gremo naprej, samo naprej.

UNIKA

Ne moremo naprej, če je strgano. Sleči Obleko, prosim.

ROK

Boš potem zašila, dej gremo dalje.

TRISTAN (OFF)

A dam zdej delovno al kaj?

ROK

Ne, gremo naprej.

JURE

Itak smo ven padli ... brezveze.

ROK

Ne, boste takoj not, gremo naprej.

UNIKA

Sleči.

MANJA

Ja, evo, evo ...

Manja začne slačiti Obleko.

ROK

Ne! Ne slači. Gremo naprej.

Manja jo začne spet oblačiti.

UNIKA

Sleči!

Manja jo spet slači.

BORIS BOGATAJ

Stop! Vsi stop! Pa kaj se vi greste?

Uniki.

Kaj si razmišljala?

UNIKA

Ne morem dovolit, da –

BORIS BOGATAJ

Tiho! Kako ti pade na pamet tako uničiti vajo.

UNIKA

Če pa –

BORIS BOGATAJ

»Tiho,« sem rekel! A ne vidiš, kaj se dogaja okoli tebe? In ti greš prekinit edino dobro stvar, ki se je zgodila ta teden?!

UNIKA

Od none od moje cim- ...

BORIS BOGATAJ

Nimaš kaj delat v teatru, če ne razumeš njegove logike. Koga briga zdej neka Obleka. Če nam je en del po treh mescih končno zaživel. In ti ga uničiš, ker se ti je zazdelo, da se je Obleka strgala! A razumeš koncept ustvarjanja, soustvarjanja? A razumeš? Kaj to pomeni? Da veš, kdaj lahko kaj zineš. In kdaj moraš bit tiho. Tvoje delo bi se moglo že zdavnaj končat. Si imela besedo cel proces. Zdej pa dovolj. Jasno?

Pogleda ostale.

Jasno?

Rok pokima. Unika je tiho. Gleda v tla. Neprijetno vzdušje. Boris Bogataj odide brez pozdrava.

GARDEROBA NA AKADEMIJI

*Unika stoji pred likalno desko, na njej je Obleka. Gleda. V Obleki je luknja po šivu.
V roke vzame sukanec in iglo. Začne šivati. Šiva počasi in previdno.*

Pizda! Pizda, pizda, pizda. Ubila me bo! Viktorija me bo ubila. Očitno nisem za to. Nisem. Ne talentirana ne nič. Si vesela zdej, mama? Si? Pizda.

Unika neha šivati, stopi proč od Obleke in si prižge čik.

Moj nono je bil ful strog.

.Joj, zakaj zdej misliš na to. Zakaj?

Ker moraš!

.Ne, ni ti treba.

Si že začela. Konec je.

.Ja, ampak spremeni misli ...

Na kaj?

.Hrana, pica, pašta, kužaaa, sladoled ...

Moj nono je bil ful strog.

.Samorog, Müller, tretji štuk v Müllerju, čevapi, čevapi ...

Do moje mame in njene sestre. In ful premožen tudi. Vse so si lahko privoščili –

.Koper, sonce, granita, toast, Čajnica ...

V tistih časih to ni blo tako normalno ... počitnice dvakrat na leto, najnovejši avti, super hiša, najboljše pohištvo.

.Krožno, palma, palma!!

Ne bo pomagalo ...

.Ribe, ribe, ribe ...

Moj nono je bil tako avtoritaren, tako diktatorski ...

.Rumena noč, koncerti, glasba, ples ...

Moji mami je on izbral obleko za maturantski ples. Ni si je smela sama. Sej je bla lepa in zelo draga, ampak ni si je smela sama.

.Predam se. Moj nono je bil človek brez čuta za sočloveka.

Ampak z velikim čutom za denar.

.To pa ja.

Vse se je odločal za mojo mamo in teto.

.Nič si nista same določile.

Še faks jim je izbral.

.Ja, medicina!

Mama ni končala.

.Če je pa ni veselilo. Kako bi.

In so bli problemi.

.Itak!

Nekako se je izmuznila, dobila ok službo, se bogato poročila, dobila mene ... dobila Jakoba ...

.Pa je utihnil.

Se je preselila dovolj daleč. Je pa teta bolj najebala.

.Še zdej se drka s to medicino. Pri štiridesetih. Brez otrok, brez partnerja ... Zaradi nonota.

No, moj nono je bil ful strog. Do mene tudi. Ocene so bile strašno pomembne. Učila sem se zanj. Ne zase. Zanj in ... za mamo.

.Ne, ne morem.

Moraš!

.Sram me je.

Pred kom?

.Pred sabo.

Lahko si lažeš, ma ne pomeni, da se ni zgodilo ... Učila sem se za mamo. Spomnim se, živo se spomnim tretjega razreda. Ko sem delala neko nalogo za slovenščino. Smo morali prepisat pesem v zvezek.

.Kakšna butasta naloga je bla to.

In sem se hotela it pred blok igrat s prijateljicami. Prepisovala sem to pesem.

.To kurčevo pesem.

In slišala prijateljice pod blokom, kako se zabavajo. Jaz nisem smela ven, dokler nisem končala.

.Čeprav sem imela še cel vikend. Bil je petek. Po šoli. Vse prijateljice so se igrale zunaj, jaz pa sem morala najprej končat nalogo.

Seveda sem malo pohitela. Sem prepisala. Ni bilo nakracano, nisem se pa zelo zelo potrudila. Ni bila tehnična pisava.

.Ki jo je zahtevala moja mati.

Zaprla sem zvezek in šla proti vratom.

- Si že končala?

.Ta njen piskajoči glas.

Ja, sem rekla. Obuvala sem se, ona pa je do takrat očitno odprla zvezek, da preveri. Ker je mogla vse preverit.

- Sem pridi.

In sem šla do mize.

- To se ti zdi narejeno?

Sej sem prepisala.

- Naš pes bi lepše napisal. Sezuj se.

Ampak ...

- Dol se usedi.

Usedla sem se. Ona je prijela zvezek in strgala celo stran.

- Še dvakrat - enkrat za šolo, drugič za kazen.

Sedela je cel popoldan tam z mano in, ne pretiravam ... dve uri in pol sem prepisovala pesem. Ves čas sem slišala prijateljice, kako se igrajo pod blokom. Ona pa mi je težila za vsako nepravilno obliko. In vsakič je strgala list, ko sem se zmotla.

...

Moj nono je umrl. Pred dobrim mesecem. In takrat sva se po pogrebu skregali.

Zagovarjala ga je.

Nisem mogla bit tiho. Uničil ji je življenje, teti pa še bolj. Ona pa ga zagovarja. Ne rečem, da moraš govorit grdo o pokojnem človeku, ni ga pa treba kovat v zvezde samo zato, ker je mrtev.

Od takrat ne govoriva.

Rekla sem ji, da raje umrem, kot da sem taka kot ona.

- To sem tudi jaz rekla njemu.

Tišina je bila. Tišina. Pobrala sem svoje stvari in šla v Ljubljano.

Unika ugasne čik. Z vlažilnim robčkom si obriše roke. Stopi do obleke, jo spravi v zaščitno vrečo in obesi na obešalnik.

zakaj domov
če ljubljanka vabi
če vabi pot ob njej
in vrbe
ki delijo isto žalost
in vrbe
ki razumejo

KOPALNICA

Unika sedi ob banji, na tleh.

.....

.....

.....

.....

.....

Mogoče je mela prav. Medicina bi mogla bit.

Ne to kurčevo oblikovanje tekstilij.

In kostumografija.

Mah ...

VIKTORIJA (OFF)

Unika?

Nebo nima mej, pravijo.

Pa zvezde zglejajo tako srečne.

In luna.

Eeej, kaj si prišla?

Samo gor je treba.

Samo gor ...

Halo?! Unika?

Ker če greš gor, greš naprej.

Viktorija trka po vratih kopalnice.

Si noter?

UNIKA

Sem.

VIKTORIJA (OFF)

A no. Reči kaj, ko te kličem, drugič ...

UNIKA

Ja.

VIKTORIJA (OFF)

Pozna si.

Viktorija hoče odpreti vrata. Zaklenjeno je.

Od kdaj se pa zaklepamo?

Unika odklene vrata. Viktorija vstopi, usede se na WC školjko.

VIKTORIJA

Polnoč bo kmalu.

UNIKA

Pred produkcijo pač. Tako je.

VIKTORIJA

Jim je vseč moja Obleka?

UNIKA

Mhm.

VIKTORIJA

... sej ti je ni blo treba nič spreminjat, ne?

UNIKA

A-a.

VIKTORIJA

Je prav igralki?

UNIKA

Aham.

VIKTORIJA

Kje pa je?

UNIKA

Na Akademiji ...

VIKTORIJA

... sem mislila, da jo boš domov nosla, za vsak slučaj ...

Ja, medicina bi mogla bit ... tam ne bi mogla uničit njene obleke.

UNIKA

Dej, kako je blo na dejtu?

VIKTORIJA

Veš, kam me je pol peljal ... na grad. In ne, ne z uno teleferiko, ampak peš ... predstavljaš si mene gor na grad lest. In sem sigurna, da je izbral najbolj strmo pot. Ne vem, drugič se bom mogla malo bolj pozanimat, s kom grem ... umirala sem, u mi ra la. In še v uni obleki, sama sreča, da sem vansice obula ...

UNIKA

Fajn ...

VIKTORIJA

Mah, malenkosti so me zmotle, štekaš. Ne moreš me gonit gor na grad in pol cel vesel govorit, da si zmagal. Ja, seveda si, če si difovc, pizda.

UNIKA

Res malenkost ...

VIKTORIJA

Velika malenkost ... zmoti to človeka, veš.

UNIKA

Pa dobro, ne boš zaradi tega zdej končala z njim ...

VIKTORIJA

Ne, zaradi tega ne bom niti začela z njim.

UNIKA

Če bi se ti kdaj slišala ...

VIKTORIJA

Ampak poslušaj, smo gor na gradu in tam tej turisti, ki se fotografirajo in vse ... pač, umakni se, če vidiš, da se folk hoče fotografirat ... a ni to logično, da se? Ne vem ...

UNIKA

Spet neka malenkost.

VIKTORIJA

Bi mogla bit tam! Ni blo lepo. Konec. In še ena stvar – ne mara paradižnika.

UNIKA

Ne mara paradižnika?!?! Pol pa ga blokiraj povsod ...

VIKTORIJA

A deej. Ampak, glej, še dobro, da nisem oblekla nonine obleke, ker s tem se sigurno ne bom poročila.

Unika se zresni.

zakaj že domov

ljubljanica je vabla

vrbe razumele

vrnem se, ljubljanica

vrnem se, vrbe

DVORANA NA AKADEMIJI

Sredi vaje. Igralci so na odru, Rok, Unika in Boris Bogataj na tribunah gledajo vajo.

JURE in GALA

... zastрупiti, zastрупiti, zastрупiti, zastрупiti ...

V ozadju se sliši glasba. Manja stoji na sredini. Okoli nje krožijo ostali. Izvajajo »koreografijo«. Niso usklajeni, vsak dela malo po svoje.

MANJA

»[...]

Otroka, o otroka, pridita

iz hiše, poljubita no očeta

skupaj z menoj, nagovorimo – [...]

BORIS BOGATAJ

Stop stop! Sem rekel, da ne bom ustavljal, ampak kaj je to?

Boris Bogataj gleda Roka.

ROK

Ja, nismo se tako zmenli.

Igralci se spogledujejo.

KAJETAN

Včeraj zvečer smo to postavljaj, kaj hočš? da celo noč vadimo?

ROK

Pa sej ni tako težko ... smo šli fulkrat čez.

GALA

Ja, ma rabi nek čas, da se usede. Pridi ti zaplesat.

BORIS BOGATAJ

Dobro dobro ... gremo še enkrat od začetka pa boste to še zvadli.

GALA

Od začetka predstave?

BORIS BOGATAJ

Od tu, kjer smo se ustavili. Ta monolog pred Obleko.

MANJA

Aaaaam ... kje bi blo najbolj smiselno začet ... čaki ...

BORIS BOGATAJ

Začetek monologa ... bomo vse to ponovili.

MANJA

Kajetan, dej mi iztočnico ...

KAJETAN

To smo neki črtal zadnjič ...

BORIS BOGATAJ

Kje je Dramaturgija?

ROK

Neki je napisala, da spet ne more pridet.

BORIS BOGATAJ

Dobro, nekdo ima črtan tekst, a?

ROK

Ja, jaz ... v kabinci mora bit ...

TRISTAN (OFF)

Tu je!

MANJA

Kaj je iztočnica za moj monolog.

TRISTAN (OFF)

Moment.

ROK

Pizda, kje je zdej ta Dramaturgija ko jo rabiš ...

Luč začne utripati.

BORIS BOGATAJ

Kaj je pa to zdaj?

TRISTAN (OFF)

Samo malo!!

ROK

Daj, prihajam jaz gor.

Rok vstane in gre v kabino.

ROK (OFF)

»[...]

Poslušam. Kaj bi rada zdaj od mene?»

Samo to smo pustili not.

KAJETAN

Ja, ja, hvala, super!!

BORIS BOGATAJ

Lahko nadaljujemo?

Boris Bogataj je vidno nezadovoljen, prižge si čik. Igralci so nemirni. Unika gleda Obleko.

UNIKA

Manja, Manja ...

MANJA

Kaj?

UNIKA

Manj mahaj.

MANJA

A?

Rok se vrne na tribune.

UNIKA

Ne mahaj tolko.

Manja se ne zmeni za Uniko.

ROK

Dejmo! Luč!

Lučna sprememba.

Gremo!

KAJETAN

»[...]

Poslušam. Kaj bi rada zdaj od mene?«

JURE in GALA

... zastрупiti, zastрупiti, zastрупiti, zastрупiti ...

MANJA

»Jazon, oprosti mi, kar sem ti rekla.

Ne smeš zameriti, če sem vzkipeła:

Spomni se lepih skupnih časov z mano.

V pogovoru s seboj sem se vprašala:«

JURE in GALA

... zastрупiti, zastрупiti, zastрупiti, zastрупiti ...

MANJA

»Nesrečnica, zakaj blaznim? Čemu

sovražim njega, ki je moj dobrotnik?

Sovraštvo oblastnikov klič- [...]«

Juretu razpade rjav pas.

JURE

Fak, no!

ROK

Samo dalje, samo dalje.

MANJA

»[...] kličem nadse
in moževo, a on mi hoče dobro,
ko ženi se s kraljično in zaplaja«

Juretu padajo hlače dol. Z eno roko si jih drži.

JURE in GALA

... zastrupiti, zastrupiti, zastrupiti, zastrupiti ...

MANJA

»otrokom brate. Kaj mi je? Bogovi
so milostni, a jaz – [...]«

JURE

Dej, to nima smisla ... ne morem tako.

Uniki.

Rabim drug pas.

ROK

Ne pogleda Unike.

Pas, rabimo pas!

Unika gre v garderobo.

GARDEROBA NA AKADEMIJI

Sliši se (in delno vidi) vajo na odru. Unika ves čas pogleduje proti dvorani – nadzoruje Obleko.

To je to? To bo moje delo? Da se ti nekdo »pas, rabimo pas!« dere ... Si bom kruh služla s tem, da bom navadna garderoberka postala ... ja prav, okej.

Unika išče po garderobi, če bi našla kakšen primeren pas.

MANJA (OFF)

»Rodila sem ju. Ko si molil zanju,
sem zbala se, ali bo res tako.«

Samo delaj, delaj, delaj ... mirna kri, mirna duša, mirna glava.

KAJETAN (OFF)

»Pogum! Poskrbel bom za njuno dobro.«

Unika ne najde ničesar.

Pizda, no. Slaba garderoberka, očitno.

Še naprej išče. Pogleduje v dvorano.

MANJA (OFF)

»[...] [Jaz] pojdem odtod, a prosi Kreona,
naj dovolí otrokoma ostati,
da mogla bi odrasti v tvoji hiši.«

JURE in GALA (OFF)

... zastрупiti, zastрупiti, zastрупiti, zastрупiti ...

KAJETAN (OFF)

»Ne vem, če bo uspelo. Bom poskusil.«

Unika najde staro vezalko.

MANJA (OFF)

»Pa reci ženi, naj očeta prosi.«

KAJETAN (OFF)

»Da, mislim, da jo bom prepričal.«

JURE in GALA (OFF)

... zastрупiti, zastрупiti, zastрупiti, zastрупiti ...

DVORANA NA AKADEMIJI

Unika se z vezalko vrne v dvorano. Vidi Manjo s prižganim čikom v roki.

MANJA

»Če rodu žensk pripa- [...]«

UNIKA

Kaj je zdej to?!

ROK

Deeeej no!!!

BORIS BOGATAJ

Zakaj? / Zakaj si ustavila?

UNIKA

Od kdaj Medeja kadi?

ROK

Smo dodali na eni vaji.

UNIKA

Ni logično.

ROK

Jaz sem režiser – ti skrbiš za kostume.

BORIS BOGATAJ

Dobro, dobro ...

UNIKA

Ne more Medeja kadit.

MANJA

Gremo lahko naprej?

UNIKA

Ne. Ne boš imela čika, v tej Obleki ne. Ni šans.

ROK

Ne boš mi zaradi ene Obleke koncepta podirala.

UNIKA

Ma kakšen koncept, lepo te prosim. To si se spomnu na eni vaji, da bi blo kul, če bi Medeja tu malo kadila. To ni noben koncept.

KAJETAN

Gremo dalje, gremo dalje!!

ROK

To sem od vedno vedu, da bo kadila ... če pa vsega ne delim takoj z vsemi, pa že imam svoje razloge.

UNIKA

Bi pač mogu povedat ... če bi vedla, ne bi prinesla te Obleke. Zdej pa jebiga, si skrival zaradi svoje super metode in bomo dali ven ta čik.

GALA

Zgubljam čas ...

ROK

Nič ne bomo dali ven.

BORIS BOGATAJ

Dovolj, / gremo še enkrat –

UNIKA

Dobro. Potem bo pa naga. Jebiga. Moj kostumografski koncept.

MANJA

Ni šans, ne bom naga.

JURE

Dejansko bi blo kul.

MANJA

Utihni.

ROK

Ne bomo več debatirali. Gremo dalje.

UNIKA

Ne. Obleka al čik.

ROK

Oboje!

UNIKA

Odloči se.

ROK

Sem se že – oboje!! Če ti kaj ni prav, pojdi ven.

UNIKA

Če grem jaz, gre tudi Obleka.

ROK

Prinesla si jo. Konec je.

UNIKA

Manja, daj mi Obleko.

ROK

Ne, ne bo ti dala Obleke.

BORIS BOGATAJ

Fokus, fokus!

UNIKA

Obleko sem.

ROK

Manji.

Da ne bi.

JURE

Zgodovina se ponavlja.

UNIKA

Hočem Obleko.

BORIS BOGATAJ

Stop!

ROK

Gremo dalje.

BORIS BOGATAJ

Stop!

UNIKA

Nič dalje. Obleko sem!

BORIS BOGATAJ

Stop, stop!! Pa kaj je to?! Živalski vrt al kaj? Kaj se greste? Kako si lahko dovolite kaj takega ... to je poden od podna.

UNIKA

Kako lahko vi dovoliste, da se kadi? Z zakonom je prepovedano!! Vi pa mirno gledaste in ne rečeste ma prav nič!!

BORIS BOGATAJ

Nič ni prepovedano. Na odru se lahko kadi. In, draga moja, če bi malo opazovala, bi vidla, da v Drami nad odrom piše *LIBERTAS*. Kaj to pomeni, a? Ti moram razlagat?

UNIKA

Na tej Obleki ne piše *LIBERTAS*, ampak *čuvaj me*. In kajenje ne paše zraven.

Manji.

Daj mi Obleko.

Manja čik ugasne na Obleki in jo vrže Uniki. Unika znori.

Neeeeee!!! Fuknjena si. Pizda ti materna. Da ti jebem mater in vse po spisku. Koj ti je kurac. Moniga ena, pokvarjena.

Manja gre v garderobo. Unika drži v roki Obleko in gleda, koliko je uničena.

BORIS BOGATAJ

Ej!! Stop! Obleka je še najmanjši problem!! Kajetanu se sezuvaajo čevlji, Juretu pas razpada, Galina obleka je preširoka ... in ti se ukvarjaš s to Obleko, ki je bla okej. Bla je okej!

UNIKA

Sem že takoj povedala, da –

BORIS BOGATAJ

Jaz govorim! Povedal bom zadnjič. Vsem. Premiera je tu. Vi pa ste še daleč od cilja. Ne vem, kaj ste delali tri cele mesece. To je porazno. P o r a z n o. Na Akademiji učim že dvajset let in prvič me je sram, sram me je, kaj bomo dali ven. Nobene discipline, nobenega reda, nobene angažiranosti. Kaj si vi mislite, da ste se prišli malo zabavat sem? Niste. To je šola. Tu se zahteva resno delo. Ne pa neki napol. Ne pa neki približno. Nobena generacija še ni bla tako neresna kot vi. Nisem tu, da vas bom vzgajal! To bi mogli že drugi narditi! Primte se v roke, ljudje, drugače boste vsi popadali.

Uniki.

In ti nehaj srat s temi kostumi. Sem ti že zadnjič rekel – ni problem v Obleki. Ja?

Vsem.

Razočaran sem. Zelo. Samo bog nas lahko reši. Slabo, res slabo.

Boris Bogataj vstane in gre.

...

Smrtna tišina.

ROK

Uniki.

Nimaš več kaj delat tu.

UNIKA

Prosim?

ROK

Ne hodi več na vaje.

UNIKA

Ne moreš me kr ven vržt.

ROK

Ignorira Uniko.

Konec vaje. Ne morem več.

KAJETAN

Ne, dejmo eno pavzo in potem dalje.

ROK

Ne. Jaz grem domov.

Rok pobere svoje stvari.

KAJETAN

Rok, dej no ...

Rok gre brez pozdrava.

UNIKA

Res odraslo.

GALA

Nič od tega se ne bi zgodilo, če se ne bi ti pletla zraven.

UNIKA

Seveda, jaz sem tu največji problem, itak. Ker vi ste briljantni.

GALA

Vsaj vaje ne prekinemo.

KAJETAN

Dobro, dovolj je blo dretja danes, nehajte. Gremo domov in se vidimo jutri.

Igralci se preoblačijo. Unika se usede na tribuno, v rokah ima uničeno Obleko. Sedi in srepro gleda vanjo.

...

Manja gre mimo nje. Malo se ustavi pri Uniki. Źeli nekaj reči, ampak ne reče nič. Unika je sploh ne pogleda. Manja gre.

JURE

Gremo vsaj jest?

KAJETAN

Ja, valda.

JURE

Gala?

GALA

Vaju počakam spodaj ...

JURE

Kul.

Gala gre. Unika sedi. Še vedno gleda v Obleko. Igralca pobirata še zadnje stvari.

JURE

Ajde.

KAJETAN

Se vidimo jutri, Unika.

Unika ne odgovori, gleda v Obleko. Igralca odideta.

Unika začne jokati. Sedi z Obleko v roki.

vrbe jočejo

vsaka veja izjoče milijon debelih solz

zlivajo se v ljubljaničo

reka postaja vedno bolj slana

vedno bolj mogočna

vedno bolj srečna

vsaj nekaj

TERASA AKADEMIJE

Unika kadi.

Ni me več. Topim se. Vsako sekundo me je manj. Dokler me ne bo najbolj manj. Nič. Če te je sploh lahko kdaj nič. Če bi šla tam gor, bi blo lepo. Tako ven iz našega osončja malo pogledat, kaj se dogaja. Če je res vse tako kaotično urejeno. Ne vem. Rada bi ... samo če bi vedla, al se splača ... da bi skočila gor in pogledala dol in bi vidla, če se splača ... tolko se zajebavat z vsem. Sej ne veš. Mislim, sej enkrat bomo vsi umrli. Kaj je pol fora tega? Se pač ne bo poročila v tej Obleki, se bo v kakšni drugi, jebiga. Mogoče mi bo še hvala rekla, mogoče se noče poročit v njej, mogoče mi bo še hvala rekla. Ma ne, ne ne ne, moram popraviti, moram jo popraviti. Ne bo niti opazla, ne bo ... sej znam to ... ne?

Unika naredi še dva hitra dima in želi iti noter, v tistem trenutku pride Kajetan. Zablokira ji pot v dvorano.

UNIKA

Kaj niste šli?

KAJETAN

A boš?

Ponudi ji čik.

Unika vzame čik. Hoče ga prižgati, vžigalnik ji ne dela. Kajetan jo opazuje, čik si prižge s svojim vžigalnikom. Na smeh mu gre.

UNIKA

Pizda, no!

Unika trese vžigalnik, poizkuša ga vžgati, ne gre.

Ne zajebavaj me še ti. Dejmo, dejmo.

Kajetan se naglas zasmije. Unika ga pogleda.

A ti je slučajno smešno?

Kajetan se muza in odkima.

A je?

Še vedno se trudi z vžigalnikom. Na koncu ga vrže s terase in se z glavo nasloni na ograjo. Kajetan se neha smejati. Rukne jo.

KAJETAN

Dej.

Unika se dvigne. Kajetan ji prižge čik.

Rešeno.

Unika globoko vdihne in izdihne dim. Kadi. V tišini.

Ne obupi, a prav?

Tišina.

Če bi jst obupu vedno, ko bi meu razlog za to ...

Tišina. Oba kadita.

Sej ni konc sveta. Tud če tko mislš.

Tišina.

Drug tedn se boš že smejala. Al pa pozabla na to čist. Tko to gre ... naš lajf.

Tišina.

Pa vse je čist kul, ker veš, da bojo drug let spet češnje cvetele in pol si mirn.

UNIKA

Koj kurac češnje.

KAJETAN

Češnje pač. Cvetijo zdej ane. Sej to bi ti mogla bol kt js vedet. Pa drug let bojo spet cvetele. In tko je to. Tak je lajf. Simpl.

Unika skadi čik.

UNIKA

Mi daš še enega ...

KAJETAN

Hočm, da tud drug let češnje ješ.

UNIKA

Če mi misliš čike štet ...

Unika hoče iti, ampak se Kajetan postavi pred vrata, tako da Unika ne more mimo.

Kričala bom.

KAJETAN

Sej smo konc z vajami.

UNIKA

Kaj lahko prosim?

KAJETAN

Proš lahk.

UNIKA

A boš ti reševal Obleko?

KAJETAN

Komot.

UNIKA

Dej, ki res nočem bit tle do treh zjutraj, prosim.

KAJETAN

Dej used se še mau. Taka ne boš nč nardila.

UNIKA

Dej mi še en čik.

Kajetan ji da in prižge še en čik, Unika se usede na klopco na terasi.

KAJETAN

Sam hočm ...

Tišina.

Razumem te ok. Sam to. Da veš. Pa če –

UNIKA

Logično, da me razumeš ... študent igre, ki ni nikoli dovolj dober za svojega mentorja.

Tišina. Kajetan povesi pogled.

Dolga tišina.

Veš, kaj sem hotla bit, ko sem bla majhna?

Tišina.

Modna oblikovalka. Zdej pa sem ...

Tišina.

Sej se ne pritožujem, ampak ...

Tišina.

... dvomiš. V vse. Svoje sposobnosti, svoje želje ...

Tišina.

Oprosti, ok?

Tišina.

Unika vstane, čik vrže čez ograjo. Gre proti vhodu.

zakaj bi spala

če lahko plavam

če lahko celo večnost plavam

zakaj bi spala

če me nosi reka

in pozdravljajo vrbe

BALKON

Unika kadi. Na balkon pride Viktorija.

VIKTORIJA

Sladica pred napornim dnevom?

UNIKA

Točno.

VIKTORIJA

Iiin? Bo?

UNIKA

Čmo vit.

VIKTORIJA

Itak, da bo!

UNIKA

Je še kej kave?

VIKTORIJA

Je ... grem iskat.

To je to, al kaj. Tako naj bi se počutla, ko je moje delo narjeno. Občutek? Ga ni. Samo upam, da ne opazi, da ne opazi, da je blo kaj narobe. Sej sem dobro nardila ... sem. Kolkor sem lahko. Ne, ne bo opazla, ni šans. Obleka brez sprememb! Ampak vseeno: občutek? Ga ni.

Kavica za kostumografinjo.

Kostumografinja. A ni smešna beseda. Moja prva asociacija je klovn. Ne vem, zakaj.

Unika pogleda navzdol. V tem trenutku vidi pepel in čik na balkonu.

UNIKA

Pa to ni res, ej!

VIKTORIJA

Kaj je?

UNIKA

Ta stara je spet umazala balkon.

Viktorija odloži kavo na mizo.

VIKTORIJA

Kje?

UNIKA

Tu, poglej.

VIKTORIJA

U, pa res. Ma veš, da včeraj še ni blo.

UNIKA

Pizda ji materna res ... pa kaj njej ni jasno?!

Unika pogleda navzgor.

VIKTORIJA

Dej, nestoj, prosim ... samo nestoj se ji dret gor, ki se mi ne da.

UNIKA

Meni se pa da pucat vsak dan.

Unika vzame metlo in pepel ter čik pomete dol z balkona.

VIKTORIJA

Zdej si ...

UNIKA

Kaj?

VIKTORIJA

Nič. Torej, danes pridem dvajset do ... pardon, pridemo.

UNIKA

Difovc?

VIKTORIJA

Ma ja! Nek drugi – Matjaž ... s faksa. Ej, dokler te še mam tu ... sej ti ni bala, ne? Samo povej, kira bo boljša ...

Viktorija gre v stanovanje. Unika še vedno pometa. Tudi, ko je že pometeno.

Kaj pa čem? It gor? Bolj težko ... rakete so baje drage. Pa še vžgat je ne bi znala ... Kaj je, mama, si vesela, da js nisem? Da si imela prav? Kaj pa je drugega zame kot medicina ... seveda. To je to, kar mi manjka v življenju ... la vita non é bella.¹ Lahko si jo nardimo, ma jaz ne znam.

Pride Viktorija v obleki.

Ta je prva ... je dovolj fensi za na predstavo?

UNIKA

Produkcijo.

VIKTORIJA

A je?

UNIKA

Ljudje hodijo v trenirkah gledat ...

VIKTORIJA

Jih mam še, počakaj.

¹ Življenje ni lepo.

Mogoče je pa treba samo mentaliteto spremenit. Obleko sem zasrala. Ergo. To produkcijo sem zasrala. Slabše ne more bit. Ergo. Druga bo že boljša! Ne? Ja. Seveda bo. Tako je to v življenju ... baje češnje cvetijo vsako leto. Je letos samo malo slabša sezona, očitno.

Unika se usede. Pride Viktorija v novi obleki.

No, tale je pol bolj trenirka-stil. Mislim, ne izstopa tolko ... pa še superge si bom obula, da ne bo preveč izstopajoče ... pa pomojem bo tudi Matjažu všeč, ker –

Uniki zazvoni telefon.

UNIKA

Čaki, samo malo ...

Se oglasi.

... ja, kaj je?

Posluša.

Kaj?

Posluša.

Me ti zajebavaš?!?!

Unika vstane, ampak se takoj spet usede.

Ne ne ne, razumem ja ... fora je. Dobra, dobra ...

Posluša.

... ja, halo? Kaj? Ni fora?

Posluša.

O fak, o fak fak ...

Unika začne obuvati čevlje, ki so na balkonu, vstane in gre v stanovanje.

... fak fak fak ... evo, prihajam.

Viktorija gre za njo.

VIKTORIJA (OFF)

Kaj je?

UNIKA (OFF)

Moram it.

VIKTORIJA (OFF)

Ma kaj je bloo???

Unika gre.

Unika!!

Sliši se vhodna vrata, ki se zaprejo.

Tečem, tečem, tečem ... najbolj hitro. Nikoli v življenju še nisem tekla tako hitro. Samo sebe prehitevam. Tečem. Tečem. Mimo ljudi. Mimo stavb. Mimo vseh trenutkov. Tečem. Najhitreje. Najbolj hitro.

PRED AKADEMIJO

Unika priteče do Akademije. Pred njo so Rok, Kajetan, Manja in Gala. Šokirani so. Vrata so odprta. Vhod je zaprt s policijskim trakom.

UNIKA

Fak, fak! Moja Obleka!

Unika želi noter.

KAJETAN

Jo zadrži za roko.

Ne smeš not. Nevarno je.

ROK

Preiskujejo, kaj je blo.

UNIKA

Ampak Obleka –

GALA

Vse je pogorelo.

UNIKA

Moram not.

Skuša se izviti iz prijema, ampak je Kajetan močnejši.

KAJETAN

Ne smemo noter.

UNIKA

Obleka je noter.

Še vedno se upira.

GALA

Prepozno je.

Pride Jure.

JURE

Kaj se je zgodilo?!

ROK

Ne vemo še. Sosedji so klicali gasilce, da se neki dimi. In pol so ugotovili, da gori.

JURE

O pizda. O kurac. Kaj bomo zdej?

GALA

Čakamo.

ROK

Raziskujejo, kaj se je zgodilo.

KAJETAN

Kaj bomo s produkcijo?

ROK

Se ti zdi to zdej največji problem?

Unika počepne. Zajoka.

UNIKA

Samo ubijem se še lahko.

ROK

Ne delaj scene tukaj.

KAJETAN

Kje je profesor?

ROK

Ne oglasi se.

MANJA

Še dobro, da ni kdo umrl.

JURE

Kakšen pajek je sigurno.

MANJA

Primeren trenutek za fore, Jure, primeren.

ROK

Kdo je zaklenu včeraj?

UNIKA

Še vedno čepi.

Jaz.

ROK

A si ugasnila vse luči?

UNIKA

Ja ... ne ... ne vem ... mislim, da ja.

ROK

Moraš vedet. Natančno!

UNIKA

Ne morem, Rok, ne morem. Ja, verjetno. Kaj jaz vem. Kaj ti si prepričan, če si ugasnu luč v kopalnici danes?

KAJETAN

Umirimo se, prosim. Sej bojo raziskali, kaj je povzročilo požar.

UNIKA

Fak, fak. Likala sem.

ROK

Si ga izklopla?

UNIKA

Ne veem.

MANJA

Zberi se, pomiri se. Pojdi skozi svoj večer včeraj. Kaj si delala, kje točno si bla, ko smo mi šli ... vizualiziraj ... zapri oči ...

JURE

Dej, Manja, kakšne butaste metode. Al je pustila al ne. To valda veš.

UNIKA

Ne vem, ne spomnim se.

GALA

Kako ne?

UNIKA

Ker je bla ura preveč. In sej ni važno, kaj je blo in kaj ne.

Unika zajoka.

JURE

Mogoče si celo Akademijo zapalla.

UNIKA

Obleko sem zapalla ... Obleko sem zapalla, Obleko sem zapalla, Obleko sem –

KAJETAN

Dejte dihat, ljudje.

GALA

Ma dihaj ti!

ROK

Tiho. Tiho! Profesor me kliče.

Oglasi se.

Prosim?

Posluša.

Ja ... ja, vemo.

Posluša.

Smo vsi tu, ja.

Posluša.

Okej, prav. Adijo.

Prekine.

JURE

A ve?

GALA

Kaj je reku?

ROK

Smo »osumljeni«. Edini smo bli včeraj tle. Z vsakim posebej hoče govorit.

MANJA

Faaaak, ne no.

JURE

Kaj bo zdej nekega detektiva glumu tle ...

GALA

Kaj bo s produkcijo?

ROK

Nič ni rekel.

KAJETAN

Dejmo se umirit pa zbrat.

Roku.

Pride sem?

ROK

Ne. Do njega moramo.

GALA

A zdej?

ROK

Kaj bi ti božič čakala?

GALA

Sori. Nisem se jaz z njim pogovarjala ...

Odidejo. Unika obstoji. Gleda v Akademijo. Naredi dva koraka naprej. Proti vhodu. Kajetan se obrne in zagleda Uniko.

KAJETAN

Unika!

UNIKA

Obleko sem zapalla, Kajetan.

KAJETAN

Mogoče ni likalnik ...

UNIKA

Obleka je šla ...

KAJETAN

Dej, greva za njimi, pridi.

Unika je tiho. Gleda proti vhodu.

Greva.

Unika nepremično stoji. Kajetan gre do nje. Objame jo. Unika joka.

Dej ...

»Preveč strašno je, [...] kar [...] v brezumnosti sem nakanila.«

Kajetan ji gre z roko čez obraz.

Morva ...

Unika se usede na tla, gleda proti vhodu.

Unika ...

Kajetan gre do nje, jo želi dvigniti.

UNIKA

Pusti me.

KAJETAN

Ne. Greva.

UNIKA

Ne grem.

Kajetan jo ponovno skuša dvigniti.

Pusti me pri miru!

KAJETAN

Poglej me.

Unika ga ne pogleda.

Poglej me. Češnje bojo tudi drugo leto cvetele.

UNIKA

Proč pojdi.

Kajetan še nekaj trenutkov stoji, potem odide. Unika srepro gleda predse.

Tečem. Tečem po ljubljanskih ulicah. Tečem na grad. Tečem po mojem ljubem Trnovem. Ob Ljublanici. Tečem mimo vrb. Tečem do Kopra in potem nazaj vse do Ljubljane. Hitro. Najbolj hitro. Najhitrejša sem. Vsi me lovijo, ampak me ne ulovijo. Tečem. Daleč proč. Proč od vsega. Tečem v drugo vesolje. Na luno. Samo tečem. In svobodna sem. Tečem, tečem, tečem ...

Začnem letet. Letim. Čisto zares letim. Letim nad Slovenijo. Tako majhna je. Hočem pridet bližje. Vidim sebe. Ko sem bla majhna. Kako sem stokrat delala eno in isto stvar. Kako sem vse popravljala, ker ni blo dovolj dobro.

Letim, letim nad vsem ... dvignem se nad vse. Letiiiiim.

Letim in vidim poroko. Poroko svoje cimre. Ja, ja, oblečeno ima Obleko svoje none. Letim nad poroko. Vsi so veseli. Vsi smo veseli. Najbolj vesela pa sem jaz. Ker je moja cimra najlepša nevesta v najlepši Obleki. Pleše s svojim očetom. Potem s svojim ženinom. In stricem. In potem je govor. Viktorija ima govor. Omeni me. Zajoče. Letim.

Letim in letim dalje ... Moj brat je magistriral. Postal je zdravnik. Letim in gledam, kako je mama vesela. Kako me je prehitel, baraba. Vsaj on ni razočaranje cele družine. Vsaj zaradi njega se nono ne obrača v grobu. Gledam, kako je vesel. ... Ni vesel. Dela se, da je. Žalostna sem.

Letim dalje ... pogreb. Vsi v črnem. Koprsko pokopališče. Približno trideset ljudi. Tata, brat prvi pri grobu. Mamin pogreb. Dežuje. Jokam. Jokam? Ne vem. Mogoče so samo kaplje.

Letim dalje. Daleč daleč naprej, hitro letim.

Naenkrat se zabijem ... nekam.

Se zabijem v novo Akademijo. Čisto novo Akademijo. Še lepšo, še boljšo, kot je bila tista prej. Zabijem se. Ne morem več letet. Padam. Padam in padam in padaaaaaam in padam in še kar padam. Celo večnost padam. Globoko. Vsi zvoki utihnejo. Ničesar ne slišim. Niti svojih misli. Samo padam. Padam. Padam. Padam ...

UNIKA

Češnje so cvetele dva mesca nazaj.

...pristanem.

KONEC

Urša Majcen

K

O

ZM

O

N

A

V

T

OSEBE

NIKOLAJ

MAGDA

LENA

KOZMONAVT

KRAJ

Nikolajeva kuhinja.

ČAS

Miklavžev večer.

SLABOTNA RUMENA LUČ RAZSVETLJUJE TEMAČEN ZIMSKI VEČER. SKOZI REŽE MED OKNI SE SLIŠI ODMEV SNEŽNEGA VIHARJA IN NA POLKNICAH SE HITRO NABIRAJO VEDNO VEČJI KUPI SNEGA. POD NJIMI SE ZBIRAJO LUŽICE KONDENZA. MAJHNA RUSTIKALNA KUHINJA RAZKRIVA SLEDOVE LET ŽIVLJENJA. VSEPOVSOD SO RAZPOSTAVLJENI OBLEDELI CVETLIČNI LONCI, V KATERIH SE BOHOTIJO SKRBNO NEGOVANE RASTLINE Z ZELENI MI IN RDEČIMI LISTI. POD TANKO ZAPLATO PRAHU LEŽIJO HRAPAVE POVRŠINE, NEOMETANE STENE IN PODBOJI BREZ VRAT, KI BI VODILA V SOSEDNJO SOBO.

NA ISTEM MESTU ZA MIZO PRED OKNOM SEDI NIKOLAJ IN MEŽIKAJE ZRE V SNEŽINKE. SUHLJAT ZGUBAN MOŽ V POZNIH SEDEMDESETIH ALI ZGODNJIH OSEMDESETIH. TEŽKO BI VIDELI RAZLIKO. JE PAČ V LETIH, KO LJUDJE ZAČNEJO LESTI SAMI VASE IN TO POČNEJO, DOKLER JIH NE ZMANJKA. OČI MU UOKVIRJAJO TOPLE GUBE IN NOS MU KRIVIJO TEŽKA ROŽEVINASTA OČALA. PRED NJIM NA MIZI POČIVA VELIKA LESENA ŠAHOVNICA, V ROKAH PA MEČKA ŽE STOKRAT PRELISTANI KATALOG. ZAVZDIHNE, SI SNAME OČALA, Z VAJENO KRETNJO POGLADI SVOJ OBRAZ IN SI OČALA SPET POTISNE NAZAJ NA NOS.

NIKOLAJ JE UPOKOJEN VRTNAR. KOT OTROK JE SANJAL, DA BO ASTRONAVT ALI MARATONEC ALI ŠAHOVSKI VELEMOJSTER. AMPAK TO SPLOH NI POMEMBNO. NIKOLAJ JE VDOVEC.

NIKOLAJ

Europejan čes organizejšon ... juth čemp- ... čempijonšip ...

NIKOLAJ S PRSTOM POZORNO SLEDI ZANJ PREDROBNEMU TISKU STAREGA KATALOGA.

Kategori ... under ...

Participants ... and *koač* ... N-

Ni-

N-

LENA

Rekel si, da prideš.

LENA.

Iskala sem te.

DVANAJSTLETNA ZLATOLASA SOSEDA, KI ŽE TRI LETA PRIHAJA K NIKOLAJU NA PARTIJE ŠAHA IN S SVOJO PRISOTNOSTJO MEŠA PRAH.

Rekel si, da boš tam.

LENA, KATERE MAMA CELE DNEVE DELA IN BI RAJE VIDELA, DA SE NJENA MALA PUNČKA UKVARJA S ŠOLO KAKOR S SKRIVNOSTNIM SOSEDOM, KI GA ŽE LEP ČAS NISO VIDELI STOPITI IZ HIŠE.

NIKOLAJ

Mogoče. Rekel sem, da *mogoče* pridem.

LENA

Korake sem ti preštela! Vseh tri tisoč petsto sedem!

LENA, ŠAHISTKA NA EVROPSKEM NIVOJU.

Noben me ni prišel gledat.

LENA, V SKIBUCKAH, S KATERIH ŠE PADA SNEG IN SE TALI NA NEKDAJ SKRBNNO IZBRANI PREPROGI, ŠE KAR STOJI SREDI NIKOLAJEVE KUHINJE IN JE NEDVOMNO ŠE VEDNO PREVEČ JEZNA, DA BI SE USEDLA.

A si sploh poskusil?

LENA, TOREJ. KI JE VSE ZAČELA.

NIKOLAJ

Saj sem hotel ... pa se mi ni zdelo prav, da bi ... kar tako prišel ... Kaj bi pa ljudje rekli?

LENA

Ampak rekel si, da mogoče prideš.

NIKOLAJ ZAJAME SAPO, A GA NAMESTO TOLAŽILNIH BESED POPADE STARČEVSKI KAŠELJ.
KAŠLJA, KAŠLJA, ŠE MALO KAŠLJA IN ...
KONČNO PRIDE DO SAPE.

NIKOLAJ

Kako pa je šlo?

LENA SE BORI Z NASMEŠKOM.
IZGUBI.

LENA

Zmagala sem.

IZ ŽEPA POTEGNE GRDO RUMENO KOLAJNO IN Z NJO NIKOLAJU POMAHA PRED NOSOM. STAREC SI JO POZORNO OGLEDA. V GUBI NAD NOSOM SE MU ZARIŠE SLED PONOSNEGA NASMEŠKA.

NIKOLAJ

Potem si se-

LENA

Uvrstila, ja. Na evropsko prvenstvo!

NIKOLAJ SE SKORAJ OTROŠKO ZASMEJE, TOKRAT NA VES GLAS.

NIKOLAJ

No vidiš! Sem vedel, da nama bo ratalo prit-!

LENA

V London!

NIKOLAJ

Prosim?

LONDON. PRESTOLNICA ANGLIJE, BIVŠE ČLANICE EVROPSKE UNIJE IN MESTO, NATANČNO TISOČ DVESTO TRIDESET KILOMETROV ZRAČNE RAZDALJE ODDALJENO OD LJUBLJANE. TO JE ŠESTSTO ŠTIRIINŠESTDESET NAVTIČNIH MILJ.

LENA

V London greva, na prvenstvo.

NIKOLAJ

A tam je?

LENA

A ni to super?

NIKOLAJ

Ja ... am, daleč je.

LENA

Tebi je vse daleč, *Nikola*.

NIKOLAJ

Nikolaj.

LENA

Kaj?

NIKOLAJ

Nikolaj, ne Nikola. In najprej moraš vprašati svojo mamo ...
Najbolje bi bilo, da bi te peljala ona.

LENA

Če pa ona ne razume. Ona ne ve, kako zelo pomembno je to.

NIKOLAJ

Glej, Lena ...

LENA

Morava it, Nikolaj!

NIKOLAJ

Lena ...

LENA

Sploh je pa že rekla, da ne more, ker ima preveč dela, in da ne smem sama in zato me moraš peljat ti!

NIKOLAJ

Lena, jaz ne ...

LENA

Ampak ...

NIKOLAJ

... Niti tvoj dedek nisem, kaj šele ... Rabila bi dovoljenje ... Pa res je daleč ...

LENA

Milijon teh tvojih korakov, verjetno!

NIKOLAJ

No ...

SLABE TRI MILIJONE.

LENA

Vseeno mi je, če jih vse prešteješ, ampak morava it!

NIKOLAJ

Lena, ne vem ... Saj je samo-

LENA

Evropsko prvenstvo je. Evropsko prvenstvo in jaz sem zraven! In ti tudi!

Poglej!

NIKOLAJ POGLED SPUSTI NA POMEČKAN KATALOG, V KATEREM JE ŠE VEDNO Z ODEBELJENIM TISKOM NEOPOREČNO ZAPISANO NJEGOVO IME.

LENA

Saj si moj trener, ane?

NIKOLAJ

Ne, mislim, ja, ampak ...

LENA

Morava it, Nikola!

Prosim.

NIKOLAJ SE SPREHODI DO OKNA. ZA REŽO GA ODŠKRTNE, DA V KUHINJO ZAČNEJO SILITI HLAD, SNEŽINKE IN VEČER. IZ PREDALA POTEGNE KUPČEK KART. PREMEŠA JIH IN JIH RAZPORED I PO MIZI. ŠAHOVNICO ČEMERNO ODRINE NA STRAN. ZAČNE IGRO PASJANSE.

KOZMONAVT

Streha spet pušča.

KOZMONAVT.

NIKOLAJ

Šparam za novo.

KOZMONAVT

A za streho šparaš?

VESOLJNI POPOTNIK, KI GA ZAPOSLUJE RUSKA VESOLJSKA AGENCIJA. IZREDNO ČEDEN MOŠKI V POZNIH SREDNJIH LETIH, POKLICU PRIMERNO OBLEČEN V BREZHIBEN SKAFANDER IN SVETLEČO SE VESOLJSKO OPRAVO.

NIKOLAJ

Seveda, treba je ...

KOZMONAVT

Za streho?

NIKOLAJ

Ja, za ka- ... A ... to.

KOZMONAVT

Ja. To.

NADALJUJE S PRETKANIM PRIDIHOM IRONIJE, KI REDNO NAPOLNJUJE NJEGOVE REPLIKE. S PREZIROM SE SPREHODI PO HIŠI.

NIKOLAJ

Predaleč je.

KOZMONAVT

Včasih se ti niti zvezde niso zdele predaleč.

NIKOLAJ

Takrat so se zvezde zdele bližje, kot so.

KOZMONAVT

Roko stegneš in jih utrgaš. Kot otroške sanje.

NIKOLAJ

Ampak v resnici ni tako, ne.

KOZMONAVT

Resnica res ni tako pomembna.

NIKOLAJ

Obljubil sem.

KOZMONAVT

Dokler naju smrt ne loči.

NIKOLAJ

Ne. Obljubil sem za vedno.

KOZMONAVT

Nisi obljubil tudi, da boš dokončal hišo?

NIKOLAJ

Samo še- !

KOZMONAVT

Lahko bi vsaj stene ometal do konca. In ta barva ...

Nobenih fotografij, nobenih priznanj ... Človek bi si mislil, da si vedno živel sam. Kje so spomini? Kje maš svetišče zanjo? Ji sploh prižigaš sveče?

NIKOLAJ

To ni tvoja stvar.

KOZMONAVT

Se bojiš, da jo boš užalil, a? Kako glasna misliš, da morava bit, da jo bova zbudila? Le kaj bi draga Magda rekla, če bi slišala za tvoje načrte? Če bi vedela, kaj se ti podi po glavi?

NIKOLAJ

Tišje.

KOZMONAVT

Pomisli, kako grd postane človek, ko se postara. Ves se zguba in koža mu visi na mestih, kjer ni treba. Črni lasje postanejo sivi in oči motne in gnile. Saj je imela zelene oči, a ne?

Ker Lena ima modre. Modre in jasne ...

NIKOLAJ

Pazi na jezik!

KOZMONAVT

Nič ni narobe, če malo sanjaš.

NIKOLAJ

Jaz ne- !

KOZMONAVT

Še bolje – sanjariš.

KONČNO NIKOLAJ S PESTJO UDARI PO MIZI. VSTAL BI, ČE BI ZMOGEL.

KOZMONAVT

Potem praviš, da varčuješ za streho?

NIKOLAJ

Ne smem, ne smem je odpeljati brez maminega dovoljenja!

KOZMONAVT

A tako – a si jo že vprašal?

NIKOLAJ

Saj ne bo ... Kaj bi pa ljudje rekli?!

KOZMONAVT

Ljudje že govorijo.

NIKOLAJ

Nič ne govorijo.

KOZMONAVT

Govorijo, govorijo ... ti pa razmišljaš.

NIKOLAJ

Ne tako!

KOZMONAVT

Seveda ne tako ... razen včasih.

NIKOLAJ VEDNO RAZMIŠLJA, KADAR JE SAM. IN KER JE VEČINO ČASA SAM, IMA VELIKO PRILOŽNOSTI ZA RAZMISLEK. O ČASU, KI VČASIH TEČE V ČUDNE SMERI, PA O HIŠI, KI JO BO NEDVOMNO NEKEGA DNE ŠE DOKONČAL, PA O ŠAHU, KI GA ŽE TAKO DOLGO IGRA, TUDI O KARTAH, PA O LJUBEZNI, KI-

NIKOLAJ

Nemogoče je! Star sem.

KOZMONAVT

Star si, ja! Ne mrtev!

NIKOLAJ

Revmo imam, pokojnina mi komaj znese ...!

KOZMONAVT

Koliko ti zmanjka?

NIKOLAJ

Moral bi obnovit potni list ...

KOZMONAVT

Še tri mesece ti velja.

NIKOLAJ

Na letalo bi moral ...

KOZMONAVT

Tudi avtobus pelje.

NIKOLAJ

Pa veš, koliko stanejo karte?!

KOZMONAVT

Prodaj hišo.

NIKOLAJ

Ni prav!

Da bi se zdaj kam odpravljaj ...

KOZMONAVT

Redno gibanje podaljšuje življenjsko dobo.

NIKOLAJ

Nisem te klical, da bi mi dajal nasvete!

KOZMONAVT

Ne. To je bonus.

PODAJANJE REPLIK SE SUNKOVITO USTAVI. OBSTOJITA V NEPRIJETNI TIŠINI.
KOZMONAVT SE BREZBRIŽNO NASMEHNE IN NAGNE NAD MIZO. OCENJUJETA IGRO.

KOZMONAVT

Ne bo se izšla.

NIKOLAJ

Nikoli se ne izide.

KOZMONAVT PREPOZNA MŽ IZTOČNICO. STOPI NA STOL, SKOZI OKNO POMOLI NOGO
IN NAKAŽE SVOJ ODHOD.

KOZMONAVT

Ustrezni deklici. Pa ne samo zaradi nje.

NIKOLAJ

Saj bo pozabila. Jaz bom pozabil nate, ona name – tko to gre. Vseeno je. Vseeno.

KOZMONAVT

Meni je vseeno, če pozabiš.

Njej ni.

NIKOLAJ SE SPET ZAGLEDA V IGRO PASJANSE IN PIKOVI DESETICI BREZ USPEHA
POSKUŠA NAJTI PRAVO MESTO.

V SOBI JE SAM.

KARTE BESNO POMEDE Z MIZE IN ZAČNE KORAKATI V VSE SMERI PO SVOJI MAJHNI
KUHINJI, KOLIKOR MU TO PAČ DOPUŠČA REVMA, SEVEDA.

NIKOLAJ

Vlak navadno odpelje ob osmih zjutraj. Pa spet ob osem petintrideset pa devet nič pet in devet petinštiridest, ampak ker je nedelja, odpelje samo vsako uro.

MED KORAKANJEM NIKOLAJ POBERE STAR ČASOPIS Z VOZNIMI REDI, MED PRSTE PA STISNE MAJHEN, PRAV DO KONCA OŠILJEN SVINČNIK. V ZANOSU SE POJA SEM IN TJA IN OČALA MU NENEHNO DRSIJO Z NOSU, ZATO SI JIH VES ČAS PRESTAVLJA NA ČELO IN POTEM SPET NAZAJ NA NOS. RAČUNA NA PAMET, ŠTEVILKE PA SI PIŠE NA ROB STAREGA ČASOPISNEGA PAPIRJA.

NIKOLAJ

Odhod ob 13.45, dve uri Ljubljana–London, povratna karta 180 evrov, z doplačilom za prtljago 250, otroških popustov ni. Potem taksi do hotela in dve nočitvi 500 evrov, kartici za podzemno in stroški, kosilo in malica, vpisnina 60 evrov, 80 če se uvrstiš-

LENA

Ko!

NIKOLAJ

Pardon, *ko* se uvrstiš v drugi krog. Atrogela mi je zmanjkal, 12 evrov doplačila – 163 korakov do lekarne, pa prej je treba še v zdravstveni dom po recept – 1785 korakov, če bo oboje odprto istočasno.

To je ... osemsto dvainpetdeset evrov, dvajset centov gor ali dol.

SE ZADIHAN SESEDE NA STOL.

852 evrov minus 476 evrov ...

LENA

Koliko korakov misliš, da je do Londona?

NIKOLAJ

Ne vem ... Veliko.

LENA KOT PO NAVADI PREMIIKA BELE FIGURE. NIKOLAJ ČRNE.

LENA

Jih boš preštel, ko prideva tja?

NIKOLAJ

Ne vem, če-

LENA

Zakaj nimaš otrok, Nikola?

RES, ZAKAJ?

LENA

Ti si na vrsti.

NIKOLAJ

Uh, saj sva jih hotla, pa ni ratalo.

LENA

Pa bi jih mel?

NIKOLAJ

Aaa ...

Zdaj bi moral met že vnuke ...

LENA

Bi imel vnuke?

KAKŠNO VNUČKO ...

NIKOLAJ

Bi, samo ...

LENA

Se boš kdaj spet poročil?

NIKOLI NI PREPOZNO.

NIKOLAJ

Daj premakni mi trdnjavo na H 8.

Kdaj praviš, da je tekmovanje?

LENA

Prvenstvo. *Evropsko* prvenstvo. Šestega.

NIKOLAJ

Konja na H 7.

Šestega ... To je ... Kmalu.

Dvesto metrov do kolodvora. Trideset tisoč metrov do Ljubljane. Še dvajset tisoč metrov do Brnika ... Tisoč dvesto trideset *kilometrov* do Londona. Še tristo šestinsedemdeset rabim ...

LENA

Koliko je to korakov?

NIKOLAJ

Ne vem.

VE.

Daj mi tega kmeta na B 5.

LENA

Požrla ti ga bom.

NIKOLAJ

Daj ga vseeno.

LENA

Če boš poskušal *slovansko obrambo*, te bom spet matirala.

NIKOLAJ

Zadnjič sem te jaz.

NI JE.

LENA

Nisi.

NIKOLAJ

Če ti ne bi pustil, da daš tekača nazaj na C 4, bi te.

LENA

Ja, ampak me nisi.

Si že bil tam?

NIKOLAJ

Kje?

LENA

V Londonu.

NIKOLAJ

Enkrat sem hotel it, ravno malo starejši sem bil od tebe ...

Daj kralja na D 5.

ŠAH.

Šah.

Sem imel vse urejeno, plačan hotel pa vse, zveza je to takrat delala ...

LENA

Saj še. Pa potem?

NIKOLAJ

Nisem šel.

LENA

Zakaj ne?

JAJ, ZAKAJ ŽE?

NIKOLAJ

Ne vem ... je že nekaj prišlo vmes.

LENA

Ampak zdaj pa greš.

ČE KAJ NE PRIDE VMES ...

NIKOLAJ

Lena, poslušaj ...

LENA

A se veseliš? Jaz se zelo. Ker vem, da lahko zmagam! Samo predstavljaš si svoje ime na tistem pokalu.

NIKOLAJ

Tvoje ime.

LENA

Trenerja vedno navedejo!

NIKOLAJ

Lena, ne vem ... Jaz nisem tvoj trener, niti tvoj dedek nisem, jaz nisem ...

NIHČE.

LENA

Ja zdaj še ne ... ampak ko prideva tja, bova slavna!

BOŠ VIDEL.

NIKOLAJ

Poslušaj, ne bi te smel jaz peljat ...

LENA

Ampak moraš me! Nikolaj, ne morem iti brez trenerja! In mama je že podpisala dovolilnico. Na upravno enoto sva jo morali iti iskat!

NIKOLAJ

Kaj ... res?

LENA

Ja! Če ne grem, bom kar umrla!

NIKOLAJ

A tako ...

LENA

Nikolaj, kdaj si bil nazadnje v Ljubljani?

NIKOLAJ

Dobrih dvajset ... ne, trideset let bo.

PETINTIRIDESET.

LENA

Kaj pa na Brezovici?

NIKOLAJ

Ne vem.

VE.

LENA

Nikolaj, kdaj si šel pa nazadnje v trgovino?

NIKOLAJ

Saj mi jo včasih prinese tisti prijazni fant, ki dela tam ... Khm, veš, da mi revma nagaja.

LENA

A imaš že trideset let revmo?

REVMA JE ZNAK STAROSTI, KI SI GA JE NIKOLAJ PRIDELAL ŠELE PRED DOBRIM DESETLETJEM. TAKO REKOČ V ČASU, KO SE JE LENA RODILA.

NIKOLAJ

Ne, včasih sem ... Khm ... Veš, da sem to hišo zgradil sam.

LENA

Res?

GRADIL. NEDOVRŠNIK.

NIKOLAJ

Ko sva se zaročila, sem dobil zemljo od svojega dedka in potem sva začela zidat.

LENA

Kdaj jo boš pa končal?

NIKOLAJ

Am ... zdaj je že malo pozno, da bi jo zidal čisto sam.

LENA

Pa rože?

ENA, DVA, TRI ŠTIRI ...

NIKOLAJ

Tud te sem posadil sam. A niso lepe?

LENA

Zakaj imajo pa rdeče liste?

... PETNAJST, ŠESTNAJST, SEDEMNAJST ...

NIKOLAJ

Tej vrsti se reče božična zvezda. Celo jesen pa do božiča ima rdeče liste, potem pa začne zelenet.

LENA

Zakaj jih imaš toliko?

... OSEMINDVAJSET, DEVETINDVAJSET, TRIDESET ...

NIKOLAJ

Ne vem. Mag- ... moja jih je mela rada. Za vsako obletnico sem ji dal eno ... Pa so ostale ...

... SEDEMINTIRIDESET, OSEMINTRIDESET! OSEMINTIRIDESET.

LENA

A te je kaj strah letet?

NIKOLAJ

Letet?

Vedno sem hotel vedet, kako je. Ko sem bil tok star kot ti, veš, sem hotel bit kozmonavt.

LENA

A res?

NIKOLAJ

Čisto res.

NIKOLAJ

Vse sem imel že naštudirano; bral sem same astronomske knjige, cele ure sem buljil v nebo, da sem imel

vrat čisto trd, clo svoj teleskop sem imel.

Veš, da se naša galaksija imenuje Rimska ali Mlečna cesta? Sestavljena pa je iz spiral in mi se nahajamo v tisti, ki se imenuje po Perzeju – to je bil grški junak in je potoval na hrbtu letečega konja – potem pa je naše osončje še v delu, ki se mu reče Orion, ne, Orionov ... čakaj, kaj je že?

ORIONOV PAS.

Ah ... To sem vse vedel včasih. Vedel sem točno, kje v vesolju smo, in še angleško sem se učil zaradi tega. Pa rusko tudi.

LENA

Zakaj pa to?

NIKOLAJ

Veš, hotel sem delat za Naso al pa za Roskozmos, mi je bilo čisto vseeno, samo da bi me poslal v vesolje. Hotel sem bit nekdo.

LENA

Kdo?

NIKOLAJ

Nekdo pač. Nekdo, ki je ... tak, pomemben, za celo človeštvo, da bi kaj naredil.

LENA

Zdaj boš

A BOŠ?

– kot moj trener!

NIKOLAJ

Ja ... Am ...

Veš, vedno sem sanjal, da bi šel na Luno!

LENA

Pa si šel?

DEFINITIVNO.

NIKOLAJ

Seveda. Čisto rumena je in luknjasta in okus ima po siru. Cel hlebec sem prinesel nazaj in potem sva z mojo to dajala na testenine. Rekla je, da boljših še ni jedla ...

LENA

To pa ni res.

NIKOLAJ

Čisto res. Potem sem pa mislil, da bi bil maratonec. Najhitrejši sem bil v klubu, celo na preizkušnje za

mladinsko prvenstvo so me sprejel ...

ČISTA RESNICA.

LENA

Si bil prvi?

NIKOLAJ

Še vprašaš? Tako hiter sem bil, da sem moral dva dni čakati tistega, ki je bil drugi za mano.

Sem pa, najbolj sem si pa želel, da bi lahko enkrat igral na prvenstvu v šahu. Cele noči sem študiral strategije ... to je bilo takrat, ko me je zveza pošiljala v London ...

LENA

Ampak nisi šel?

TIŠINA.

NIKOLAJ

Ne.

Kralja na D 4.

LENA PREMAKNE BELO KRALJICO.

LENA

Šah mat.

Ampak midva pa vseeno greva, ne?

Nikola, midva pa vseeno greva?

NIKOLA?

LENA

Stoposto?!

NIKOLAJ

Enajst tisoč sto pet dni je, veš? Odkar si ... Odkar si zbolela. Enajst-tisoč-sto-pet.

Čas pa še kar teče ...

MAGDA

Res je. Ampak ne tako zelo.

GNIJOČE TRUPLO. NEKOČ ŽENSKA, KI SEDI NASPROTI NIKOLAJU, JE MAGDA. MAGDA NA MIZO POSTAVI ČAJNO SVEČKO IN POTRPEŽLJIVO ČAKA, DA JO NIKOLAJ S TRESOČO SE ROKO PRIŽGE. POZORNO OPAZUJE, KAKO PLAMEN Z NIKOLAJEVE VŽIGALICE POČASI ZAOBJAME STENJ IN POSTAJA VEDNO MOČNEJŠI.

NIKOLAJ

Zadnjič si me poklicala. Blo je, aa, mal čez polnoč. Spal sem, pa zaslišim, da me kličeš: *Nikola*, tako potihem. Skoraj čutil sem te, kako ležiš na drugi strani postelje. Pa se obrnem, ne, pa te ni blo več.

TRUPLO NEKAJ ČASA OPAZUJE PLAMENČEK, NATO SE LOTI RAZPOREJANJA LESENIH FIGUR PO ŠAHOVNICI.

NIKOLAJ

Nisem si, nisem si mislil, da bom kaj takega kdaj doživel. Tega ni, ne. Take stvari se ne dogajajo.

RAZKRAJAJOČE SE POTEZE PORUMENELEGA MESA V SVETLOBI SVEČ RES ŠE RAZKRIVAJO SLEDOVE LEPOTE, KI STA JO UDUŠILI STAROST IN SMRT, A SOBO NAPOLNJUJE VONJ VLAŽNE ZEMLJE IN FORMALINA. Z NERAZPOZNAVNO MOTNIMI OČMI TRUPLO LJUBEČE OPAZUJE NIKOLAJA IN SE POČASI NAGIBA PROTI NJEMU.

MAGDA

Prav je tako. Da ne greš. Da ne greš daleč od mene.

NIKOLAJ

Prav je ...

NIKOLAJ PREMAKNE BELO FIGURO – ŠPANSKA OTVORITEV. MAGDA V ODGOVOR PREMAKNE ČRNEGA KMETA – SICILIJANSKA OBRAMBA. SPROŽI ŠAHOVSKO URO. IGRA SE ZAČNE.

Misliš, da bi bil prvi? Ko so me pošiljal v London. Da sem imel šanso?

JA.

MAGDA

Kaj bi zdaj o tem?

NIKOLAJ

Pa ko sem se pripravljaj za maraton ... 10,3 sekunde sem mel na sto metrov. To je blo nekaj!

MAGDA

Hišo je bilo treba dokončat. Se spomniš, kako sva hitela, da bi jo zgradila pred zimo?

NIKOLAJ

Res sva ... pa je ... pa je nisva.

10,3 SEKUNDE!

MAGDA

Zadnji del naj bi bil za otroke. Tam, kjer je bila jablana, se spomniš? Se spomniš, kako sva se veselila?

NIKOLAJ

To je blo ... Hm ... To bi blo ... Pa jih ... nisva- ...

MAGDA

Streha še vedno pušča. Pa prepih je tudi, iz spalnice vleče.

IN OKNA NE TESNIJO VEČ.

NIKOLAJ

Misliš-

MAGDA

Ne bo zmagala.

SKOZI ZAPRTO OKNO POGLEDA KOZMONAVT.

NIKOLAJ

Bistra je.

MAGDA

Pa lepa tudi.

NIKOLAJ

Samo šah igrava.

MAGDA

Tudi midva sva tako začela. Prvič, ko sem te premagala, si me zasnubil!

NIKOLAJ

To je bilo ... drugače.

VSAKA LJUBEZEN JE DRUGAČNA.

MAGDA

Od takrat nisem izgubila. *Meni* si obljubil večno zvestobo. In zdaj ona sedi na mojem mestu in igra nasproti tebe?

Misliš, da jo lahko kar tako odpelješ? Kaj bodo rekli ljudje? *Nikola!* Ne varaj mojega spomina.

NIKOLAJ

Da bi ... Dovolilnico je prinesla.

MAGDA

Kdo bo plačal pot?

NIKOLAJ

Mogoče bi lahko kje dobil ... saj ni tko veliko ... Lahko bi prodal rože ...

KOLIKO JE VREDNA HIŠA?

MAGDA

Pa potem? Kako jo boš spravil do letališča, ko pa še do lekarne ne moreš? Poslušaj, kako ti poka v kolenih, pomisli na revmo, na mraz!

NIKOLAJ OMAHUJE. POPUŠČA. ČAS NA URI SE MU ODŠTEVA.

KOZMONAVT ZA OKNOM IZGINE.

MAGDA

Ne izdajaj tega, kdo si. Samo jaz to vem. Samo jaz te imam takega rada. Kaj bi ti tam zunaj? Tukaj je tvoje mesto. Tu si na varnem, tu si moj!

NIKOLAJ

A sem ti kdaj povedal ...

NE, TEGA JI NI NIKOLI POVEDAL.

... kako sem sanjal, da bom kozmonavt?

V SOBO PRITEČE LENA.

MAGDA

Ampak *Nikola*, ti se bojiš letenja!

LENA

Ne, ne, ne!

NIKOLAJ

Lena ...

LENA

To ni fer, ni fer!

NIKOLAJ

Ne morem.

NOČE.

LENA

Rekel si! Rekel si, da greva, poslušala sem, nisi rekel *mogoče*, gledal si vozne rede in si rekel, da greva!

NIKOLAJ

Ti pojdi, jaz pa ne ...

LENA

Ni fer!

Tekma je čez dva dni!

NIKOLAJ

Ne moreš vsega!

LENA

Ampak to absolutno moram!

NIKOLAJ

Mora se samo umret.

A SE MORA?

LENA

Zloben si, Nikolaj, zloben!

NIKOLAJ

Prestar sem za tako pot ... Revmo imam.

LENA

Tudi predvčerajšnjim si bil isto star in revmast!

TUDI PREDVČERAJSNJIM NI MISLIL IT.

NIKOLAJ

Predaleč je.

LENA

Ja, in?

NIKOLAJ

Nimam denarja! Ne moreva it, konec je, Lena, pozabi na vse skupaj!

TEŽKO JE POZABITI, NE?

LENA

Če ne greva, prisežem, da ne pridem nikoli več k tebi!

Čisto sam boš ostal in nihče več te ne bo obiskal!

OB ZADNJI STENI SE SKOZI SOBO SPREHODI MAGDA.

NIKOLAJ

Lena ... Ne morem.

LENA

Ampak zakaj?

NIKOLAJ SE ZGRBI NA SVOJEM STOLU IN SI OBRAZ ZAKRIJE Z ROKAMA.

NIKOLAJ

Pojdi domov, Lena. Boljše bo, da pozabiš name.

LENA

Lažnivec si, *Nikola!*

Vem, da nisi bil nikoli zares na Luni, vem, da nisi zares zmagal v teku, pa tudi noben šahovski vele mojster nisi!

Mama mi je povedala. Da se bojiš in da zato šteješ. Da vsi že vejo, je rekla, da ne bova zares šla nikamor. Tudi če bi mi uspelo ...

Pa mi je, uspelo mi je, in ti nisi ..!

NIKOLAJ ODPRE USTA, A GA BESEDE NE UBOGAJO. TOKRAT GA NITI STARČEVSKI KAŠELJ NE POPADE.

NIKOLAJ

Žal mi je.

TIKTAKANJE ŠAHOVSKE URE NAPOLNJUJE PROSTOR.

MAGDA

Sem vedela, da ne moreš skozi vrata, sem vedela, da te ljubezen ne spusti čez prag. Sam si me izbral. Leta si skrbel zame in se zapiral pred svetom. Sam si me naredil tako, v igranju iste igre šaha. In zdaj –

Skoraj si pozabil, da bi moral biti moj, skoraj si bil že čez, preden si se obrnil.

NIKOLAJ

Nisem pozabil.

MAGDA

Kdo bi zalival rože, ko te ne bi bilo? Kdo bi mešal prah v dnevni sobi?

PRAH BI SE MEŠAL SAM!

MAGDA

Dovolj je bilo. Dovolj misli, dovolj načrtovanja. Utrujen si. Počivaj.

NE ŠE!

MAGDA

Tiho, ljubezen. Končano je. Nikamor ne greš, nikoli ne odideš.
Kako bi me lahko zapustil, ko si pa obljubil.

NIKOLAJ

Za večno.

MAGDA

Kaj si mi napisal? Povej mi, kaj si mi napisal, ko si vprašal, če ostanem?
Kaj si mi napisal, kadar si mi pisal pisma?
Kaj si mi napisal na venec, ki si ga položil na moj grob?

V. S. T.

NIKOLAJ

Vedno samo tvoj.

MAGDA

Nikoli več ne pozabi. Ne prenesem, da moje srce podarjaš drugim.

DOKLER NAJU SMRT NE LOČI. SMRT JE PRIŠLA.

MAGDA

Ampak naju ni ločila.

NIKOLI TE NE OBIŠČE NA GROBU.

MAGDA

Pogrešal bi me. Pa kam bi šel, ko se niti iz hiše ne premakneš, *Nikola*. Samo jaz sem te tako klicala, samo meni si odgovarjal.

NITI ENKRAT.

NIKOLAJ

To je bilo včasih.

MAGDA

Včasih si me ljubil.

NIKOLAJ

Vedno.

MAGDA

Vedno se ne konča.

A SE KONČA? A SE VEDNO KONČA?!

MAGDA

Si še moj, *Nikola*?

NIKOLAJ

Še.

MAGDA

Povej mi to.

MOLČI.

NIKOLAJ

Ljubim te.

ZAMOLKEL UDAREC PO OKENSKI ŠIPI.

MAGDA

Za vedno?

NIKOLAJ

Za vedno.

ZAMOLKEL UDAREC PO OKENSKI ŠIPI.

MAGDA

In samo mene?

In nikoli, niti v sanjah, nobene druge!

NIKOLAJ

Jaz ne sanjam.

ZAMOLKEL UDAREC PO OKENSKI ŠIPI.

MAGDA

Samo ene sanje si potreboval. Najino hišo in mene v njej.

NIKOLAJ

Jaz ne sanjam več.

KUHINJSKO OKNO SE S SUNKOM RAZBIJE. Z NOČJO, SNEGOM IN ČREPINJAMI SE VSUJE VANJO KOZMONAVT.

KOZMONAVT

Koliko časa rabi človeško telo, da se razgradi? Koliko tednov, mesecev, let je potrebno, da se izgubi še zadnji las, zadnja kost, zadnji zob, ki je zarit vate?

NIKOLAJU.

Koliko časa boš še čakal, preden priznaš, da je prag tvoja zadnja omejitev?

STOJI RAZMRŠEN SREDI ČREPINJ IN TALEČEGA SE SNEGA. OTRESE SI OBLEKO, POGLADI LASE IN ZAČNE ZNOVA. NIKOLAJU PONUDI ROKO. POZDRAVI GA Z ZNANIM PRIDIHOM IRONIJE.

KOZMONAVT

Dober večer. Malo pozno je že za obiske, ampak ta je nujen.

NIKOLAJ

Za obiske? Tisti navadno pridejo skoz vrata!

KOZMONAVT

Pred nosom si mi jih zapiral.

NIKOLAJ

Kaj se poznavata?

KOZMONAVT

Popolnoma neznana sva si. Ampak sva začela na isti poti. Ti si končal tu, jaz tam. Klona, dve zvezdi v pasu Oriona, dvojčka v ozvezdju, ampak samo na videz.

Pusti me v hišo za to noč. To mi dolguješ, jaz sem ti ves čas posojal sanje.

NIKOLAJ

Jaz ne sanjam.

SEVEDA SANJAŠ.

KOZMONAVT

Seveda sanjaš.

NIKOLAJ

Ne, jaz ne san-

KOZMONAVT

Sanjaš ... sanjariš ...

... SANJARIŠ ...

NIKOLAJ

Utihni!

KOZMONAVT

Naj bi poslušal človeka, ki si laže še v sanjah?

Kaj misliš, da ne vem, kako se ti noč za nočjo polni glava spet z idejami o veličini? Kako te mami nov začetek z otroškim obrazom!

V SOBO SMEJOČ SE PRITEČE LENA.

NIKOLAJ

Nehaj, prosim te!

LENA

Nikola, a te je kaj strah letet?

NE ČAKA NA ODGOVOR.

KOZMONAVT

Nimaš sanj? Se ne sprehajaš vsako noč po Rimski cesti in šepetaš cvetlicam v upanju, da bi zraslo več in več zvezd, da bi se svetilo celo nebo? Ne zalivaš skrbno vsak večer svojih rož, čakajoč, da ti ena v cvetu razkrije diamant, ki ga boš podaril *MagdaLeni*? Nimaš sanj o pretečenih maratonih in kolajnah? Pa o hišah z dokončano streho? Niti tistih, kjer končno v rokah držiš zaslužen priznanje, pa četudi je do tebe prišlo preko male sosedse?

Nimaš sanj? Kaj puščavnik ne sanja istih sanj o samoti? Se pogrebnik ne zbuja sredi noči prepoten, ker je sanjal sebe v grobu? Nikolaj, sanjal si nekoč. O zvezdah in ozvezdijih in sprehajal si se mednje vsako noč, dokler ni tvojih sanj napolnila ona.

Počistila je vsak kotic, vsako pajčevino zvezdnega prahu je počistila in ti pustila glavo prazno, ko je odšla. Kaj je ne polniš vsako noč nazaj, pa če samo za milimeter?

NIKOLAJ

Jaz nimam več sanj.

KOZMONAVT

Še mrtvi sanjajo.

KOZMONAVT UPIHNE SVEČO. V KUHINJI ZAVLADA NENAVADNA TEMA. V NJEJ SE KOZMONAVT ZAZDI SKORAJ PROSOJEN, KAKOR DA BI SKOZENJ LAHKO POSIJALA ŽE ZVEZDNA SVETLOBA. NIČ VEČ NE SKRIVA MAGDINEGA RAZKROJA. POD OČMI JI MIGOTAJO ČRVI IN PORUMENELA KOŽA SE JI LUŠČI Z ROK. S PLAZOM BESED SE VDA MRZLI NEOSVETLJENI HIŠI.

MAGDA

Sanjam o črvih, ki mi grizejo skoz lobanjo. Sanjam o hladu, ki spi v moji hrbtenici, in o zemlji, ki mi polni usta. Sanjam o razkroju in o niču, ki pride z njim. Mrtva sem, pa sanjam še naprej. In kadar lahko, kadar je prižganih dovolj sveč, se nagnem nad plamene, da si osmodim meso, in poskusim sanjat o toploti živega telesa. Včasih se skoraj spomnim, kakšen ritem ima utrip zaljubljenega srca.

Takrat sanjam tebe in te obiščem, da mi hlad preženeš iz kosti. Moj si, obljubil si mi življenje, terjam ga, čeprav mojega ni več.

KOZMONAVT

O čem sanjaš na večere, ko ti ne gre šah, in ti pasjansa ne prežene misli o samoti?

NIKOLAJ

O njej, samo o njej.

MAGDA

O kateri?

O KATERI?

SKOZI OKNO SE V SOBO ZLIJE NEKAJ ZIMSKIH SONČNIH ŽARKOV. MAJHNA, ŠE MANJŠA, 9-LETNA LENA, ŠE VEDNO OBLEČENA V ENODELNI KOMBINEZON, S KATEREGA PADAJO KEPICE SNEGA, V ROKI DRŽI RAVNOKAR IZPOSOJENI KORENČEK. Z ZANIMANJEM ZRE V VELIKO ŠAHOVNICA Z LESENIMI FIGURAMI.

LENA

Nikolaj, kaj je to?

NIKOLAJ

Trdnjava. Ta gre lahko levo-desno, ali pa naprej-nazaj, kakor hočeš. Ta, s čudno glavo pa gre lahko postrani.

LENA

Kaj pa ta?

NIKOLAJ

To je kmet. Ta gre lahko za eno naprej, pa ni kaj dosti ... važen. Kanonfuter smo včasih rekli.

LENA

Kanon-futer?

NIKOLAJ

Ja. Gre za to, da je nekdo tukaj samo, da ga, eee ... Če grem jaz s kraljico sem, na primer, pa hočeš ti zaščitit tekača, vzameva, aaa, njega, pa ga postaviš predenj, ne.

LENA

Se pravi kmete žrtvujem za pomembnejše figure?

NIKOLAJ

Ja, tako nekako. Če nič ne tvegaš, nič ne dobiš, ne.

Ampak, če pa pride kmet do konca, ga pa lahko zamenjaš za kraljico ... če ti jo je kdo prej požrl.

LENA

Zakaj pa igraš proti sebi?

NIKOLAJ

Aaa, tko, da mal možgančke kravžlam, da ne pozabim mislit. Da ni dolgčas, ne ...

Pa da nisem preveč sam.

LENA

Kako si zapomniš vse to ...

NIKOLAJ

Lahko te naučim.

LENA

Kaj pa, če mi ne bi šlo?

NIKOLAJ

Treba je bit potrpežljiv z ljudmi – tako kot z rožcami. Včasih traja leta, preden kakšne zacvetijo. Ampak se pa splača čakati, ne.

LENA

Misliš, da bo kmalu nehalo snežit?

NIKOLAJ

Ne verjamem, vsaj do jutra bo padalo.

Kako si rekla, ti je ime?

LENA

Lena.

NIKOLAJ

Lena? Kot *Magdalena*?

LENA

Samo Lena.

NIKOLAJ

Prav, pa samo Lena.

LENA

Ja. Se šaha nikol ne naveličaš?

NIKOLAJ

Se.

LENA

Pa potem?

NIKOLAJ

Igram pasjanso.

LENA

Kaj je to? Kaj takega kot šah?

NIKOLAJ

Ne, s kartami se igra.

LENA

Pokaži!

NIKOLAJ

Tako. Najprej dobro premešaš, potem pa raztalaš na štiri kupčke. To je taka igra, ki jo lahko igraš sam. Prve karte obrneš in potem, aa, takole po vrsti daješ nanje druge. Kot da šteješ.

LENA

Se vsakič izide?

NIKOLAJ

Ne. V tem je smisel, da ne veš, če se bo, pa vseeno igraš, ne. Pa tudi pozoren moraš bit, da ne zgrešiš zaporedja.

LENA

Nikolaj, a tukaj živiš čisto sam?

NIKOLAJ

Ja. Ampak mi dela Orion kdaj družbo, pa rožce pa ...

LENA

Lahko pridem k tebi včasih, kadar bom sama doma? Na partijo Pasjanse?

NIKOLAJ

Pasjansa je ... eee, no ... Lahko.

LENA

Космос начинается здесь.

NIKOLAJ

Prosim?

LENA

Hvala za korenček!

LENA STOPI NA PRSTE IN MU POLJUBI LICE. STEČE PROTI VRATOM IN KOT PUŠČICA IZGINE SKOZNJE.

NIKOLAJ SE OZRE PO MAJHNI KUHINJI, KI JO OSVETLJUJE LE SLABOTNA ORANŽNA LUČ. POPOLNOMA SAM JE.

ZASTRMI SE V ŠAHOVNICO.

ŠAHOVSKA URA BLAGO TIKTAKA.

ZMANJKUJE MU ČASA.

NIKOLAJ POLOŽI SVOJEGA KRALJA.

POČASI VSTANE IN STOPI DO PREDALNIKA. OBRNE KLJUČ, ODPRE PREDAL IN IZ NJEGA POTEGNE OD MOLJEV OBŽRT KOVČEK, NA KATEREM SO NARISANI OBLEDELI PLANETI.

ZA HIP SE ZASLIŠI HREŠČANJE VOKI-TOKIJA, KI SE VKLOPI.

NIKOLAJ ZAČNE V KOVČEK V POČASNEM TEMPU POZORNO ZLAGATI SVOJE OBLEKE. Z MIZE POBERE LENIN KATALOG. POLOŽI GA NA VRH OBLEK IN KOVČEK ZAPRE.

SPET SE ZASLIŠI PRIDUŠEN ZVOK ŠUMENJA VOKI-TOKIJA. SKOZENJ SPREGOVORI KOZMONAVTOV GLAS, MOJ GLAS, KI TOKRAT NEDVOMNO PRIPADA URADNI IN POVSEM REALNI OSEBI. POLICISTU ALI REŠEVALCU PO VSEJ VERJETNOSTI.

VOKI-TOKI VSAKE TOLIKO ZAHREŠČI.

GLAS iz VOKI-TOKIJA

Ne ... Ne vemo ... Mogoče demenca?

NIKOLAJ ŠEPAJOČ STOPI DO OBEŠALNIKA IN Z NJEGA Z VELIKIM NAPOROM SNAME PLAŠČ.

VOKI-TOKI ZAHREŠČI.

... če se je izgubil na sprehodu ...

PRAV POČASI SE OGRNE Z NJIM, SI NADENE ŠAL IN ROKAVICE.

SPET HREŠČANJE.

Ne, gostilne smo že pregledal ... Psi tudi niso ... ERP ... Ja, bomo še enkrat ...

S STOJALA SNAME POHODNE PALICE.

Možno, ampak ...

NIKOLAJ ODPRE VHODNA VRATA. V SOBO ZAČNE VETER NOSITI SNEŽINKE.

HREŠČANJE SE STOPNJUJE.

Bolje je bit realen.

A TE JE KAJ STRAH LETET?

Mogoče zjutraj ...

IN VOKI-TOKI HREŠČI.

Ampak ne verjamem ...

IN NIKOLAJ SE TRDNO OKLEPA STAREGA KOVČKA.

Zarad vetra tudi sledi ni.

NIKOLAJ, SUHLJAT ZGUBAN MOŽ V POZNIH SEDEMDESETIH ALI ZGODNJIH OSEMDESETIH LETIH, ZADEKAN V PLASTI PLAŠČA IN ŠALA IN ROKAVIC, PRVIČ PO PETINTRIDESETIH LETIH, PRVIČ, ODKAR SE JE VRNIL Z ŽENINEGA POGREBA, PRESTOPI PRAG.

Zaradi vih- ... Zaradi snežnega viharja!

HREŠČANJE VOKI-TOKIJA PREKINJA GOVOR.

Zaključujemo.

SKOZI VRATA V SOBO ZAČNE NALETAVATI SNEG.

Prosim?

IN VOKI-TOKI HREŠČI.

Ne. Samo dve šahovski figuri ... in prstan v snegu.

IN HREŠČI.

Črno kraljico, se mi zdi, in eno belo.

IN SNEG VZTRAJNO NALETAVA.

Pa vozne rede do letališča ...

IN HREŠČANJE POGOLTNE GOVOR.

SKOZI ODPRTA VRATA PA ŠE VEDNO PADA SNEG IN POČASI VZTRAJNO NAPOLNJUJE HIŠO.

KONEC

OB

kratka drama

Nina Kuclar Stiković

J E M M

OSEBE

TIZBA, 25 let

PIRAM, 22 let

PROSTOR

Hotelska soba. Dve enojni postelji.
Ena pri oknu, druga pri steni.

ČAS

Ko smo živel med zidovi.

Na postelji ob oknu leži TIZBA, mlado dekle, in gleda v strop. Poleg nje kovček. Zazvoni ji telefon. Pogleda, kdo je. Se ne oglasi. Telefon še nekaj časa zvoní. Potem tišina. Vrata v sobo se odprejo. Vstopi PIRAM, mlad fant, v rokah ima potovalko in košarkaško žogo.

TIZBA

Ti pa nisi Mija.

PIRAM

Am, ne, jst sem Piram. Živjo.

TIZBA

No, Piram, mislm, da si zgrešu sobo.

PIRAM

Am, rekli so 102, soba 102.

TIZBA

V sobi 102 sva jaz in Mija, tako so mi rekli. In mislim, da se ne bi zmotili.

PIRAM

Kdo je Mija?

TIZBA

Frendica. Skupi sva bli na morju. Rekli so, da sva lahko skupaj v sobi.

PIRAM

Kje pa potem je Mija?

TIZBA

Rekli so, da pride. Pojdi nazaj in jim reci za drugo sobo.

PIRAM

No, lepo te je blo spoznat.

PIRAM se obrne proti vratom, da bi jih odprl. Ampak mu ne uspe. Nekajkrat še pokljuka, jih potiska. Neuspešno. TIZBA v jezi vstane in začne sama odpirati vrata. Ampak vrata ostanejo zaprta.

TIZBA

Pokliči jih.

PIRAM gre do telefona in zavrti številko.

PIRAM

Ne dela.

TIZBA

A nimaš svojga telefona?

PIRAM kliče.

PIRAM

Ne zvoni.

TIZBA vzame svoj telefon. Kliče. Nič. Gre do vrat, jih še enkrat poskuša odpreti. Neuspešno. Buta po njih.

TIZBA

Pa kaj je to, Zaprta vrata?

PIRAM

Ne, to je Lepotica in Zver.

TIZBA

Upam, da se kmal spremeniš v princa.

PIRAM

Samo če se zaljubiš vame.

TIZBA

Kje je Mija! Kdo si sploh ti?

PIRAM

Piram. 22. Bik.

TIZBA zavije z očmi in kliče s svojim telefonom. Neuspešno. Vrže ga na posteljo.

PIRAM

A smrčiš?

TIZBI zazvoni telefon. Pogleda, kdo je. Ne dvigne.

PIRAM

A so oni?

TIZBA

Ne smrčim. Ženske ne smrčimo.

PIRAM

S tem se pa ne strinjam.

TIZBA

A si že spoznal kakšno?

PIRAM

Moja bivša.

TIZBA

Zato pa je bivša.

PIRAM

A lahko dobim postlo pri oknu? Prosim.

TIZBA gre do okna, poskuša ga odpret. Ne da se.

TIZBA

Pa kaj je z vami? To ni zapor!

Ponovno ji zazvoni telefon. Ignorira klic. PIRAM pogleda na telefon.

PIRAM

Kdo je Igor?

TIZBA

Ne moreš dobit postle pri oknu.

PIRAM se upre v posteljo, ki stoji ob steni in jo zrine k postelji ob oknu.

PIRAM

Takole. S pogledom na morje.

TIZBA

Kakšno morje?

PIRAM

Lahko se delava, da je morje.

TIZBA

Sploh mi ne o morju.

PIRAM

A nisi rekla, da si prišla z morja?

TIZBA

Ja.

PIRAM

Počitnice?

TIZBA

Dekliščina.

PIRAM

Same punce?

TIZBA

Ja.

PIRAM

Jst sem bil pa s samimi fanti.

TIZBA

Fantovščina?

PIRAM

Priprave.

TIZBA

Tut na morju?

PIRAM

Ja.

TIZBA

Zakaj pa jih niste mel doma?

PIRAM

Zakaj pa dekliščina ni bla doma?

TIZBA

To se sploh ne dogaja. Vse bo okej. Mija bo prišla. Zdej.

Čakanje. Tišina.

PIRAM

Če mene vprašaš, sem zdrav kot riba.

TIZBA

Men je pa čist vseen, če zbolim in umrem.

PIRAM

A pol se ne nameravaš poročiti?

TIZBA

Sej nisem rekla, da je bla moja deklščina.

PIRAM

Ampak je bla.

TIZBA

Kaj mi bo deklščina, če ne morem na poroko.

TIZBA odide do postelje in jo začne potiskati nazaj proti steni.

PIRAM

A veš, kako daš slona v hladilnik v štirih korakih?

TIZBA

Ne.

PIRAM

Odpreš hladilnik, vzameš ven žirafa, daš noter slona, zapreš hladilnik.

TIZBA je sprva še namrščena, potem se nasmehne. Nato se zresne in naprej rine posteljo.

TIZBA

Au! Zdej me je pa še v križu vstihalo.

PIRAM

Baje pomaga, če koga objameš.

TIZBA

Kaj?

PIRAM

Pomaga, če koga objameš.

TIZBA

Ne razumem.

PIRAM

Če te useka v križu, pomaga, če nekoga objameš.

TIZBA

Zaročena sem.

PIRAM

Pa sej je samo en objem. Za eno sekundo.

TIZBA

Če boš dal pol postlo nazaj k steni.

PIRAM

Že štiri mesce me ni nihče objel.

TIZBA

A te je takrat pustila ta, ki je smrčala?

PIRAM

Ni me pustila.

TIZBA

Ti si njo.

PIRAM

Mogla je nazaj v Francijo.

TIZBA

Francozinje smrčijo?

PIRAM

Claire je.

TIZBA

Claire. No, jst sem pa Tizba. In ne smrčim.

PIRAM

Piram.

Ji ponudi roko, ona ne sprejme.

TIZBA

Vem, si že povedu.

TIZBI ponovno zazvoni telefon. Ignorira.

PIRAM

A se res hočeš poročiti z njim, če mu še telefona ne dvigneš?

TIZBA

Jst sem samo hotla bit mal sama. Blo je premal placa, preveč ljudi, istih ljudi. Njega. Tri mesce eno in isto. Hotla sem bit sama ... Stran od te ... Nabutanosti. A veš, ko komi odpreš kozarc kislih kumarc in potem so kumarce notr tok nabutane, da prvo komi, ampak res komi, ven zvlečeš. Ta nabutanost. In pol, ko jo končno zvlečeš ven, in se situacija v kozarcu mal razrahla, je ta prva kumarca cela mehka, cela jadna.

PIRAM

Ne jem kislih kumarc.

TIZBA

Edino kar sem hotla, je, da bi bla mal sama, zuni kozarca, da bi mela mir.

PIRAM

Ko boš enkrat sama, boš mogoče za trenutek našla mir, ampak ta mir pride in gre. In ti si ta, ki ga odžene. Tvoje lastne misli bodo postale preglasne zate. In nobenga ne bo, da bi jih utišal.

TIZBA

Ti pa kar velik razmišlaš za športnika.

PIRAM

Sej nisem fuzbaler.

Se smejita.

TIZBA

Zakaj pa je šla nazaj v Francijo?

PIRAM

Starši so rekli, da nej pride, dokler še lahko.

TIZBA

In sta se razšla?

PIRAM

Ne. Najprej vsak dan video klic. Potem samo klic.

TIZBA

A so ti odklopl internet?

PIRAM

Ko nekoga dobr poznaš, ga ne rabš gledat po kameri. Ko jo slišm, vidm, kaj počne z obrazom, kdaj se praska po roki, kdaj si vrta po nosu. In ta iluzija je resničnejša od face, prilepljene na ekran.

TIZBA

A si zihhr, da hočeš bit košarkaš?

PIRAM

Rajši košarkaš kot kislá kumarca.

TIZBA

Kaj je blo pol?

PIRAM

Vedno manj klicev.

TIZBA

Klasika.

PIRAM

Vedno več obveznosti in valda se je rajši družila s frendi v živo, kot pa z mano po telefonu. Nazadnje sva govorila 45 minut. Tekma in en podalšek. Vsi te klici pa videoklici so tud bli samo en podalšek tega, kar je blo prej.

TIZBA

Definitivno košarkaš.

PIRAM

Po tem klicu mi je blo še bolj bedno.

TIZBA

In ti mene sprašuješ, zakaj ne dvignem telefona.

PIRAM

Ampak ti si pa tuki. Midva sva tuki. Dva tedna.

TIZBA začne močno butati po vratih.

PIRAM

Dva tedna je milijon dvesto devet tisoč šeststo sekund.

TIZBA

Tožla vas bom!

PIRAM

To so petsto štiri tekme. Brez podalškov.

TIZBA

Odprite vrata!

PIRAM potisne posteljo, ki je ostala na sredini sobe, nazaj k steni. TIZBA še nekaj časa tolče po vratih, nato obupa.

TIZBA

A pol nočeš postle pri oknu?

PIRAM

Ne.

TIZBA

Pa sej jo lahko maš. Eno noč ti, eno noč jaz.

PIRAM

Ni treba.

TIZBA prične potiskati posteljo nazaj proti tisti k oknu.

TIZBA

Aaauuu! Spet me je usekal.

PIRAM

Sej veš, kaj pomaga.

TIZBA se približa PIRAMU, da bi ga objela. Tik preden prideta v objem, TIZBA izgine. PIRAM je sam v sobi. Tapka žogo.

KONEC

SANDI JESENİK

NEVER ENDING PARTY

ZGODBA IZ HOMEROTIČNE ZBIRKE
BRAZGOTINE

Na železniški postaji sem čakal, da mi droge popustijo. Tak ne morem domov. Zdaj je taka čudna ura, taprava. Bolj pozno je, več šans za nor *cruising*. V bistvu je zdaj že nov dan, zgodaj zjutraj. Hotel sem si sprazniti jajca, ker mi po takšnem večeru droge še vedno držijo in škoda je, da se jih ne potroši. Kabine WC-ja so skoraj polno zasedene, izberem najbolj odročno.

Najprej s sten berem zapeljive oglase. »Potreben vroče sperme, zdaj! Poklič me in najlonke te bodo čakale. Fafam dominantnim. Kak čefurček, bear daddy te čaka. Iščem zrele xxl. Nabijem te u guzu.« To me samo še bolj narajca. In še vedno sem fajn zadet. To samo potencira kulski občutek, da sem res v naših mavričnih nebesih. Pritegne me luknja v steni, ki odseva neko migajočo senco. Nekdo je res na drugi strani, nek suh, seminabildani tip v oprijetih oblačilih, ki spominjajo na lateks, in si ga meče. Odpnem hlače, ga s hladnimi rokami primem in drkam. Vzamem *poppers*. Posnifam. Sledi predaja kurca. Potisne ga skozi in jaz ga lepo božam. Oslinim prste, ga gladim po glavici, grem do luknjice, začutim njegovo kapljico predizliva in jo lepo pomažem okrog. Polížem prste, malo pljunem in nato namažem svojega tiča. Lepo sem dol potegnil kožico, vmes še odstranil dlako, ki mi ovira

Zdaj imam svojega in njegovega v roki.

appov, totalno brez komplikacij in

tip skuliran. Glede na pulziranje

oprijetega obročka me premami

Ne padem, no, ampak lepo

da ga lahko položim v svoja

in globoko s pospeševanjem

očitno sem ga malo pregrobo

To mi je res top, da se lahko

in tako sem najsrečnejši otrok

mi čist dogaja. Skozi luknjo v

obraz. Tako sem se pričel še

požirat kurca, da bi ja videl, kdo

občutek, da sem ga zagotovo že

tega tiča, kralja med lepotci. Tudi,

bi toliko koristil. Tipe lažje ločim po

kurcem kot obrazom njihovih lastnikov.

sem, krvav pod kožo. Vem, kaj mi paše. Enkrat

zabavi, ko sem bil oblečen (slečen) v kurbico. Divi Salome sem polizal štiklo. Ona je »šokirano« odvrnila:

»Ti si pa res packa!« Če ti to ona reče, potem je res. Počutil sem se prijetno, končno sprejet v okolje fetiša,

ki je pri nas res majhno. No, jaz sem še zmeraj pri fafanju in z njegovih seksi prešvicanih jajc teče moja

slina. Komaj še požiram vse to in ustnice me res pečejo. Potem pa glasen ropot. Prišli so čistiti. Nadaljujem,

hočem spermo. Trkanje po kabini. Ga izpustim, svojega ga pospravim in se oblečem, delam se, da kao serjem.

Odpravim se do umivalnika, diskretno splaknem usta, čistilec pa me še kar čudno gleda. Koji kurac, a ga še

teb potegnem. Sem si samo mislil. Grem do vogala in opazujem, kdo bo prišel z WC-ja, hočem videti, kdo je

ta Mr. Kinky. In pride. Vidim dolg plašč z nahrbtnikom, velike gojzarje, rekel bi, vojaške. Potem sem videl

nekaj najbolj žalostnega v življenju. Njegov obraz ... V bistvu njegovega obraza sploh nisem mogel videt.

lagodno drkanje, ter ga lepo začel mesiti.

Fak, to je boljše kot pa na zmenkih prek

čisto nora energija. Čutim, da je

njegovega tiča in zelo lepo

skušnjava. Padem na kolena!

diskretno grem na kolena,

topla usta. Začnem počasi

hitrosti. Glasno zastoka,

z zobmi na robu glavice.

igram s tako lepim kurcem

na svetu. Njegovo stokanje

steni sem hotel videt njegov

bolj sklanjat in še globlje

je tam. Vedno bolj sem imel

nekje videl, morda celo fafal,

če bi videl obraz, mi najbrž ne

kurcih. Z obrazom sem vedno bližje

Frendi me imajo za orng packa. Tak

sem že bil okronan za packa. Bilo je na pustni

sem polizal štiklo. Ona je »šokirano« odvrnila:

»Ti si pa res packa!« Če ti to ona reče, potem je res. Počutil sem se prijetno, končno sprejet v okolje fetiša,

ki je pri nas res majhno. No, jaz sem še zmeraj pri fafanju in z njegovih seksi prešvicanih jajc teče moja

slina. Komaj še požiram vse to in ustnice me res pečejo. Potem pa glasen ropot. Prišli so čistiti. Nadaljujem,

hočem spermo. Trkanje po kabini. Ga izpustim, svojega ga pospravim in se oblečem, delam se, da kao serjem.

Odpravim se do umivalnika, diskretno splaknem usta, čistilec pa me še kar čudno gleda. Koji kurac, a ga še

teb potegnem. Sem si samo mislil. Grem do vogala in opazujem, kdo bo prišel z WC-ja, hočem videti, kdo je

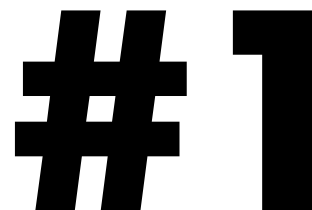
ta Mr. Kinky. In pride. Vidim dolg plašč z nahrbtnikom, velike gojzarje, rekel bi, vojaške. Potem sem videl

nekaj najbolj žalostnega v življenju. Njegov obraz ... V bistvu njegovega obraza sploh nisem mogel videt.

MINUTNE DRAME

mednarodni natečaj, 2019/20

Akademija za gledališče, radio, film in televizijo je v letu 2020 že drugič razpisala mednarodni študentski natečaj za minutno dramo, čigar namen je spodbujanje dramske pisave in povezovanje med gledališkimi šolami. K sodelovanju je povabila 24 partnerskih gledaliških šol v okviru programa Erasmus+. Iz množice prispelih besedil je strokovna komisija, ki so jo sestavljali doc. dr. Blaž Lukan, izr. prof. dr. Tomaž Toporišič, asist. Eva Mahkovic, asist. dr. Zala Dobovšek ter študenta dramaturgije Jakob Ribič in Benjamin Zajc, izbrala tri zmagovalne kratke dramske prizore, ki niso smeli biti daljši od ene A4 strani. Načrtovana je bila tudi uprizoritev nagrajenih besedil na 55. Festivalu Borštnikovo srečanje, ki pa žal ni bil izveden. V nadaljevanju objavljamo vse tri zmagovalne »minutke« v slovenščini, angleščini in v izvirnem jeziku.

PRVA NAGRADA

Helena Šukljan

KONEC

Popolna tema.

00.00.00.00–00.00.00.01: Veliki pok. Prostor se zatrese. Prižge se majhna lučka. Še več majhnih lučk. Združijo se v eno veliko luč. Prostor se razsvetli.

00.00.00.02–00.00.06.50: Kambrij. (Gondvana). ... fosili, vretenčarji, trilobiti, črvi, spužve, orjaški anomalokaridi, glive, alge, nečlenjeni ramenonožci, prokarionti, protisti ...

00.00.06.51–00.00.13.53: Ordovicij. ... nevretenčarji, korale, školjke, členjeni ramenonožci, morski ježki, mahovnjaki, kopenske rastline, kopenske glive ... ledena doba ...

00.00.13.54–00.00.17.02: Silur. ... višje rastline, kačice, artropleuridi, ribe čeljustnice, veliki morski škorpijoni, morske lilije ...

00.00.17.03–00.00.22.05: Devon. (Evramerika). ... lisičjakovci, praprotnice, drevesa, žuželke, dvoživke, nagubane in ploščate korale, krinoidi ...

00.00.22.06–00.00.26.18: Misisipij. ... kopenski vretenčarji, velika primitivna drevesa, še vedno morski škorpijoni, sladkovodni plenilci, primitivni morskipsi, še vedno morski ježki ... poledenitev Vzhodne Gondvane ...

00.00.26.19–00.00.29.59: Pensilvanij. ... krilate žuželke, še vedno dvoživke, plazilci, gozdovi, še vedno mahovnjaki, še vedno školjke, še vedno korale ... najvišja raven kisika v geološki zgodovini ...

00.00.30.00–00.00.34.12: Perm. (Pangeja, Apalači) ... še več plazilcev, pogoste dvoživke, igličaste golosemenke – prve prave semenke, pravi mahovi, muhe, čebele ...

00.00.34.13–00.00.38.05: Trias. ... arhozavri, sesalci, krokodili, sodobne korale, ribe kostnice, sodobne žuželke ...

00.00.38.06–00.00.44.49: Jura. (Gondvana in Lavrazija) ... še več golosemenk, še več praprotnic, ptice, luskarji, ihtiozavri, pleziozavri, morske zvezde, še več školjk, še več morskih ježkov, še več morskih lilij ...

00.00.44.50–00.00.53.08: Kreda. ... kritosemenke, novi tipi žuželk, sodobne ribe kostnice, novi tipi dinozavrov, sodobni krokodili, sodobni morski psi, vrečarji ... razpad Gondvane ...

00.00.53.09–00.00.59.50.30: Paleogen. ... izumrtje dinozavrov ... veliki sesalci, sodobne rastline, primitivni kiti ... zaledenitev Antarktike ...

00.00.59.50.31–00.00.59.53.40: Neogen. ... orogeneza na severni polobli, ledena doba se stopnjuje, sodobne ptice, sodobni sesalci, razraščanje trav, primati, avstralopitek, različni konji ...

00.00.59.53.41–00.00.59.59.21: Pleistocen. ... izumrtje velikih sesalcev, razvoj velikih sesalcev, homo habilis ...

00.00.59.59.22–00.00.60.00.00: Holocen. ... konec zadnje poledenitve, vzpon civilizacije, tovarne, onesnaženje, promet, globalno segrevanje, taljenje ledenikov, požigi gozdov, izčrpavanje zemlje, hinavščina, fofšija, vojne, smeti, nasilje, posilstva, digitalizacija, izpušni plini, grožnje, kapitalizem, fašizem, razočaranje, ljubosumje ... ljubezen ...

Temni se. Veliko majhnih lučk.

... on in ona na strehi najvišje stavbe na svetu.

ONA: Misliš, da bo kdaj konec?

ON: Je že.

Ena majhna lučka.

Tema.

THE END – Helena Šukljan, Academy of Theatre, Radio, Film and Television, University in Ljubljana, Slovenia - original written in Slovenian

Mentor: Prof. Žanina Mirčevska, MA in Dramaturgy

Helena Šukljan

THE END

Complete darkness.

00.00.00.00–00.00.00.01: The Big Bang. The space shakes. The little light turns on. More little lights. They unite into one big light. The space lightens up.

00.00.00.02–00.00.06.50: Cambrian. (Gondwana). ... fossils, vertebrates, trilobites, worms, sponges, giant anomalocarids, fungi, algae, inarticulate arthropods, prokaryotes, protists ... **00.00.06.51–00.00.13.53:** Ordovician. ... invertebrates, corals, shells, articulated arthropods, sea urchins, mosses, terrestrial plants, terrestrial fungi ... ice age ...

00.00.13.54–00.00.17.02: Silurian. ... vascular plants, millipedes, arthropleurids, jawed fishes, large sea-scorpions, crinoids ...

00.00.17.03–00.00.22.05: Devonian. (Euramerica). ... lycopods, ferns, trees, insects, amphibians, rugose and tabulate corals, crinoids ...

00.00.22.06–00.00.26.18: Mississippian. ... land vertebrates, large primitive trees, still sea-scorpions, fresh-water predators, early sharks, still sea urchins ... glaciation in East Gondwana ... **00.00.26.19–00.00.29.59:** Pennsylvanian. ... winged insects, still amphibians, reptiles, forests, still mosses, still shells, still corals ... highest-ever atmospheric oxygen levels ...

00.00.30.00–00.00.34.12: Permian. (Pangaea, Appalachians) ... even more reptiles, common amphibians, cone-bearing gymnosperms – the first true seed plants, first true mosses, flies, bees ...

00.00.34.13–00.00.38.05: Triassic. ... archosaurs, mammals, crocodiles, modern corals, teleost fish modern insect ...

00.00.38.06–00.00.44.49: Jurassic. (Gondwana and Laurasia) ... even more gymnosperms, even more ferns, birds, lizards, ichthyosaurs, plesiosaurs, starfish, even more shells, even more sea urchins, even more crinoids ...

00.00.44.50–00.00.53.08: Cretaceous. ... flowering plants, new types of insects, modern teleost fish, new types of dinosaurs, modern crocodilians, modern sharks, marsupials ... downfall of Gondwana ...

00.00.53.09–00.00.59.50.30: Paleogene. ... extinction of dinosaurs ... large mammals, modern types of flowering plants, primitive whales ... Antarctic glaciation ...

00.00.59.50.31–00.00.59.53.40: Neogene. ... orogeny in northern hemisphere, ice age escalates, modern birds, modern mammals, grasses ramification, australopithecine, different horses ... **00.00.59.53.41–**

00.00.59.59.21: Pleistocene. ... extinction of large mammals, rise of large mammals, homo habilis ...

00.00.59.59.22–00.00.60.00.00: Holocene. ... the end of the last ice age, ascent of civilization, factories, pollution, traffic, global warming, melting glaciers, burning down forests, land degradation, hypocrisy, envy, wars, garbage, violence, rapes, digitization, exhaust gases, threats, capitalism, fascism, disappointment, jealousy ... love ...

It's getting dark. A lot of little lights.

... he and she on top of the highest building on Earth.

SHE: Do you think it will ever end?

HE: It already did.

One little light.

Darkness.

#2

DRUGA NAGRADA

Filip Gažo

POSLOVILNO PISMO

Osebe: Oče (45), Mati (40), Hči (21), Sin (19)

Na prizorišču je miza, okoli nje štirje stoli, zadaj na steni visi slika družine – na njej so oče, mati, hči, sin. Na levi so odprta vrata. Oče je sam in sedi na enem izmed stolov, obrnjen k občinstvu. Na mizi sta samo velik oster nož in rahlo prepognjen list papirja. Oče vzdihne in vzame v roke list. Začne brati.

Oče: Poskusil se bom kar najbolje izraziti, a ničesar ne obljubim ... Morda bo zvenelo neumno, res vas ne bi rad prizadel. Najboljša družina ste in prijatelji obenem, ne bi si mogel želeli boljše. Oh ... Težje je, kot sem si mislil. Prekleta težko je govoriti preden odideš ... za zmeraj. Ne bi hotel, da bi kdo trpel zaradi mene. Pozabite name ... vsaj poskusite. Najdite si drugega prijatelja, ki me bo nadomestil. Samo nekaj bi vas prosil. Razumite, da je to res to, kar si želim. To je to, kar si želim, zato vsaj za hip ne bodite sebični in me ne preklinjajte. Niti sebe. Misel na smrt me osrečuje. Če bi me osrečila kava, bi mi jo pustili piti, kajne? V tem primeru je podobno. Ne znam navesti svojega razloga za samomor. Gre za to, da se počutim ... počutim se tako praznega. Počutim se, kot da bi bil sam sebi božja kazen. Ne znam se bolje izraziti. Nihče od vas ni kriv in ničesar niste mogli storiti, da bi mi pomagali. Ne vidim več izhoda ... zato sem se tako odločil. Potopil se bom v globok spanec ... za malo dlje časa kot ponavadi.

Oče še naprej s praznim pogledom zre v pismo. Potem vzame nož z mize in vstane iz stola, še vedno gleda v pismo. V tistem stopijo skozi vrata mati, hči in sin. Vsi so nasmejani, videti srečni. Hči drži v rokah rojstnodnevno torto s prižganimi svečkami. Mati opazi, da ima oče v rokah pismo.

Mati: Kaj imaš pa to? (Iz rok mu vzame pismo.)

Oče: Znova prebiram pismo, ki sem ga napisal pred dvajsetimi leti, dve minuti preden si planila v sobo in mi povedala, da si noseča ... Vsako leto ga preberem.

Mati ga objame, poljubi in mu pismo potisne v žep.

Mati: Nekaj drugega te čaka. (Ozre se k hčeri s torto.)

Hči položi torto na mizo.

Hči/Sin: Vse najboljše!

Oče upihne svečke in z nožem zareže v torto.

Prevod: Maja Ravnikar, Polona Rodič

Filip Gažo

A SUICIDE NOTE

Characters: Father (45), Mother (40), Daughter (21), Son (19)

A table with four chairs, a picture of the family (Father, Mother, Daughter, Son) on the wall. A door, which is open, on the left. Father is alone and sitting on one of the chairs, facing audience. There is a knife and a piece of crumpled paper on the table. Father inhales and exhales, and takes the paper in his hands. He starts to read.

Father: I will try to choose the words as best I can, but I can't promise anything... It may sound really silly, but I really don't want it to hurt you in any way. You are the best family ever and also my best friends, I could not wish for better. Oh... It is harder than I thought it would be. It is damn hard to speak before you're about to leave... forever. I really don't want to hurt any of you. Just forget about me... at least try. Find someone else to replace me with. I only want one thing from you... to understand that this is what I want. This is what I want, so try not to be selfish for a while and don't hate me for this... nor yourself. Death will make me happy. If coffee made me happy, you'd let me drink it, right? This is similar case. I can't explain my motive for this suicide properly. The point is that I feel... I feel terribly empty. I feel like I'm the God's punishment... to my own self. I can't say it better. It's not your fault and you couldn't do anything to help me. I don't think there's a way out... that's why I chose to do this. I am going to put myself to sleep now for a bit longer than usual.

Father continues staring at the paper. Then, he takes the knife and stands up, still looking at the paper. Suddenly, Mother, Daughter and Son come in through the open door. They are smiling and look happy. Daughter is holding a birthday cake with lighted candles in her hands. Mother notices that Father is holding something.

Mother: What is it? (takes the paper from his hand)

Father: I read that suicide note which I wrote twenty years ago, two minutes before you broke into my room and said you were pregnant... I re-read it every year since.

Mother hugs him, kisses him and puts the paper in his pocket.

Mother: You have something else to do now. (takes a look at Daughter with the cake)

Daughter puts the cake on the table.

Daughter/Son: Happy Birthday!

Father blows out the candles and starts cutting the cake with the knife.

Filip Gažo

SAMOVRAŽEDNÝ LIST

Postavy: Otec (45), Matka (40), Dcéra (21), Syn (19)

Na scéne je jeden stôl a okolo neho štyri stoličky, vzadu na stene zavesený jeden rodinný obraz – na ňom sú otec, matka, dcéra, syn. Naľavo sú otvorené dvere. Otec je sám a na jednej zo stoličiek sedí čelom k obecenstvu. Na stole je položený iba veľký ostrý nôž a jeden list papiera, ktorý je trochu pokrčený. Otec sa nadýchne a zoberie list do ruky. Začne čítať.

Otec: Pokúsim sa vybrať slová čo najlepšie, ale nič nesľubujem... Môže to vyznieť naozaj hlúpo, ale vážne nechcem, aby vám to nijak ublížilo. Ste najlepšia rodina a priatelia v jednom, nemohol som si priať lepšiu. Oh... Je to ťažšie, než som si myslel. Je to sakra ťažké hovoriť predtým, než sa chystáte odísť... navždy. Vážne nikomu z vás nechcem spôsobiť akúkoľvek bolesť. Proste na mňa zabudnite, aspoň sa pokúste. Nájdite si iného priateľa... Nahradte si ma kýmkoľvek iným. Chcem od vás iba jedno. Aby ste pochopili, že toto je to, čo ja chcem. Toto je čo chcem, tak skúste nebyť nachvílu sebecký a nepreklínajte ma za to. A ani seba. Smrť mi urobí radosť. Keby mi urobila radosť káva, dovolili by ste mi ju piť, však?

V tomto prípade je to podobné. Nedokážem môj motív k samovražde vysvetliť. Ide o to, že sa cítim... cítim sa strašne prázdno. Cítim sa, ako keby som ja bol sám sebe Božím trestom. Nedokážem to povedať lepšie. Vaša chyba to nie je a nemohli ste urobiť nič, čo by mi pomohlo. Nemyslím si, že je z toho cesta von... preto som zvolil toto riešenie. Idem sa ponoriť do hlbokého spánku... na trošku dlhšie, než zvyčajne.

Otec ešte chvíľu s prázdnyim pohľadom pozerá na papier. Potom zoberie nožik zo stola a postaví sa zo stoličky, stále hľadiac na papier.

V tom vojde do miestnosti matka, dcéra, syn. Všetci sa usmievajú a sú šťastní. Dcéra drží v rukách narodeninovú tortu so zapálenými sviečkami. Matka si všimne, že otec drží v ruke list.

Matka: Čo to tam máš? (zoberie mu list z ruky)

Otec: Znova si čítam list, ktorý som napísal pred dvadsiatimi rokmi, dve minúty predtým, než si mi vtrhla do izby a povedala, že si tehotná... Čítam ho každý rok.

Matka ho objíme, pobožká a list mu schová do vrečka.

Matka: Teraz máš inú prácu. (pozrie sa na dcéru s tortou) Dcéra položí na stôl tortu.

Dcéra/Syn: Všetko najlepšie!

Otec sfúkne sviečky a nožikom začne rezať tortu.

#3

TRETJA NAGRADA

Tomáš Ráliš

KDO GRE?

/Koraki v tišini/

/Koraki v naglici/

/Šepet/

Ona Grozno me zebe.

On Bi se vrnila?

Ona Saj sva že blizu.

/Koraki, gresta dalje, se ustavita/

On Zdaj ali nikoli. Tja ali nazaj.

Ona Poljubi me / Treseš se.

On Tja.

/Stopala previdno pretrgajo molk gladine/

/Sikanje odrevenelih ustnic/

/Bližajoči se lajež psov/

On Hitro!

/Celi telesi prebijata gladino/

/Lajež je tako blizu, da para ušesa/

Oni /vpitje/ Stoj! Kdo gre?!

/Roke poblaznelo zajemajo vodo/

/Streljanje/

Reka Govor miruje in voda teče.

Jaz molčim od izvira do ustja.

Kaj pa vi?

Prevod: Vesna Dragar

WHO'S THERE? – **Tomáš Ráliš**, The Academy of Performing Arts in Prague, Theatre Faculty (DAMU), Czech Republic - original written in Czech

Mentor: Prof. MgA. Jan Vedral, PhD.

Tomáš Ráliš

Who's There?

/Steps breaking up the silence/

/Steps getting faster/

/Whisper/

She I am freezing.

He Do you want to go back?

She We're nearly there.

/Steps continue and then stop/

He Now or never. Forwards or backwards.

She Kiss me/You're trembling.

He Forwards.

/Feet entering water, disturbing the surrounding silence/

/Frozen lips hissing/

/Barking dogs approaching/

He Come on!

/The weight of bodies ploughing through the water/

/The piercing sound of the dogs barking is getting nearer, shattering the eardrums /

Them /shouting/ Freeze! Who's there?!

/Hands start madly paddling the water/

/Shots fired/

River Still words, running water.

I am silent, from the source to the mouth. How about you?

Tomáš Ráliš

Kdo tam?

/Kroky do ticha/

/Kroky ve spěchu/

/Šepot/

Ona Je mi hrozná zima.

On Chceš se vrátit?

Ona Už jsme blízko.

/Kroky, jdou dál, zastaví se/

On Teď, nebo nikdy. Tam, nebo zpátky.

Ona Polib mě / Třeseš se.

On Tam.

/Chodidla opatrně naruší klid hladiny/

/Sykot zkrhlých rtů/

/Blížící se štěkot psů/

On Rychle!

/Celá těla prorážejí hladinu/

/Štěkot je tak blízko, že trhá uši/

Oni /řev/ Stůj! Kdo tam?!

/Ruce zuřivě zabírají vodu/

/Střelba/

Řeka Řeči stojí a voda teče.

Já mlčím od pramene k ústí.

A co vy?

